

AP Pension livsforsikringsaktieselskab

Østbanegade 135, 2100 København Ø

CVR 18530899

Årsrapport 2019 **25. regnskabsår**

**Godkendt på selskabets generalforsamling
den 2. april 2020**

Dirigent

Navn:

Indholdsfortegnelse

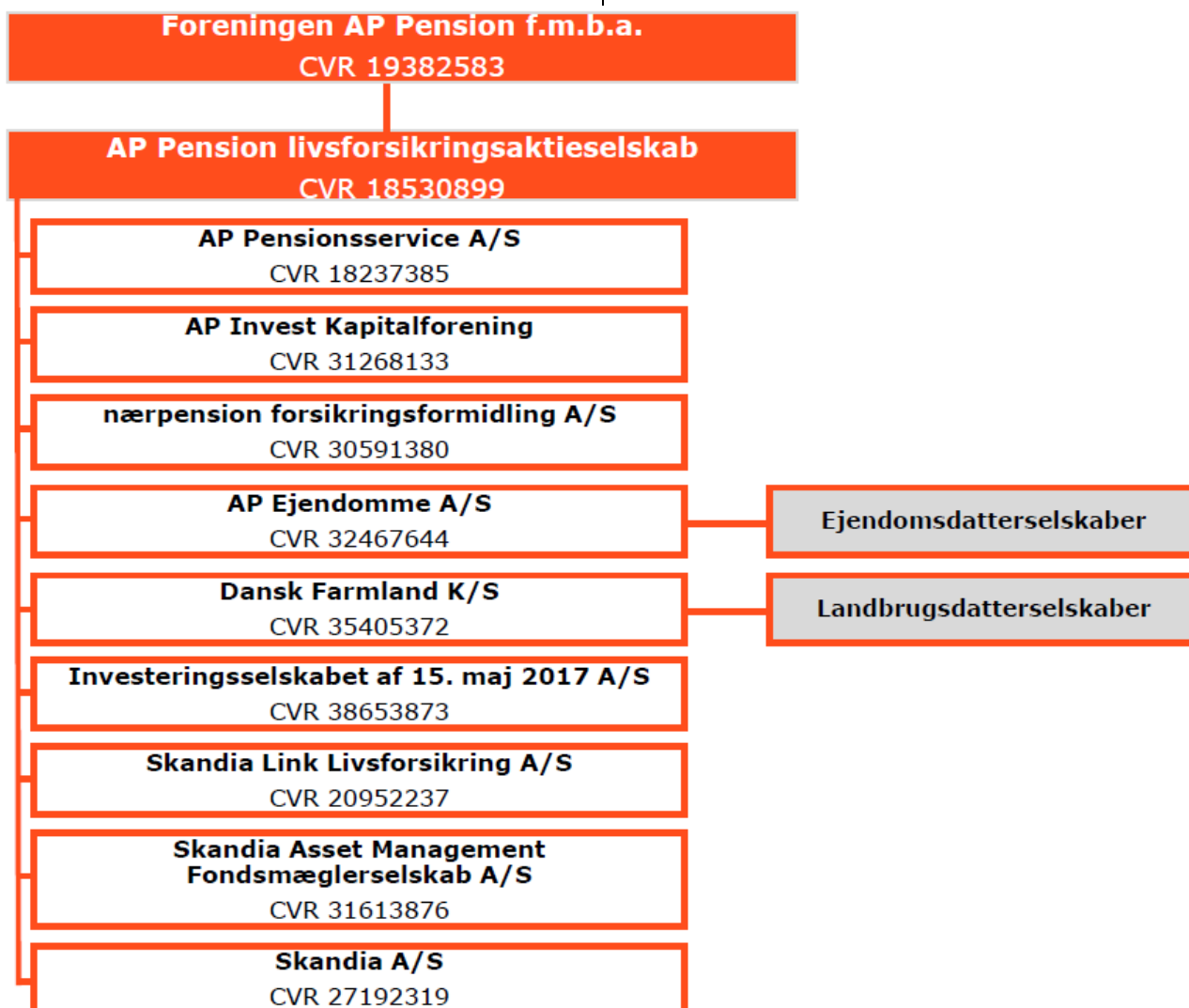
Ledelsesberetning	2
AP Pension-koncernen	3
AP Pension livsforsikringsaktieselskab	4
Et begivenhedsrigt år med høj vækst	5
Kundernes selskab gennem 100 år	6
Kundeejet og uafhængig	7
Købet af Skandia har cementeret AP Pensions markedsposition	8
Ny bæredygtig produktlinje	9
Bagom afkastet	10
Ejendomme – et område i udvikling	13
Kundeservice og kundeoplevelse	13
Fem salgskanaler	15
Forventninger til fremtiden	16
Virksomhedsledelse	17
Struktur og ledelse	18
CSR	20
Politik vedrørende det underrepræsenterede køn	20
Medarbejderudvikling	20
Regnskabsberetning	22
Femårsoversigt	23
Regnskabsresultatet 2019	24
Livsforsikringshensættelser	25
Risikostyring og kapitalforhold	26
Fordeling af årets bonus	27
Forrentning af egenkapitalen	28
Specifikation af aktiver i gennemsnitsrente og markedsrente	29
Afkast	30
Resultater i udvalgte datterselskaber	30
Påtegninger	32
Ledelsespåtegning	33
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	34
Resultatopgørelse og Totalindkomstopgørelse	38
Balance pr. 31. december	39
Egenkapitalopgørelse	41
Noter	42

Ledelsesberetning

AP Pension-koncernen

Foreningen AP Pension f.m.b.a. har som formål at drive livs- og pensionsforsikringsvirksomhed og anden forretning i overens-

stemmelse med lov om finansiel virksomhed. Det sker igennem AP Pension livsforsikringsaktieselskab og underliggende datterselskaber.

Ovenstående afspejler koncernstrukturen på balancedagen.

AP Pension livsforsikringsaktieselskab

Bestyrelse

Gårdejer Niels Dengsø Jensen (formand)
Vice President Søren Dalum Tinggaard (næstformand)
Afdelingschef Betina Christensen (M)
Director Ole Ernstsens Hansen
Deputy Group Treasurer Bjørg Houmøller
Økonomidirektør Karsten Laursen (M)
Direktør, bestyrelsesmedlem Jesper Munck Loiborg
Adm. direktør Lasse Nyby
Erhvervsspecialist Peter Thomasen (M)

Direktion

Nils Bo Normann Rasmussen, adm. direktør
Henrik Engmark, direktør
Sara Brinks Larsen, direktør
Thomas Møller, direktør

Ansvarshavende aktuar

Jens Muff Wissing

Valgt revision

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Hovedkontor

Østbanegade 135, 2100 København Ø
Telefon 3916 5000
www.appension.dk
email@appension.dk
AP Pension livsforsikringsaktieselskab
CVR 18530899

Et begivenhedsrigt år med høj vækst

2019 var året, hvor AP Pension kunne fejre sin 100 års fødselsdag, og det var på mange måder et særligt år.

Lige efter nytår underskrev AP Pension og Skandia den endelige aftale om købet af Skandias danske pensionsforretning. En aftale som betød, at vi kunne byde velkommen til Skandias mange kunder og medarbejdere. At slå to pensionselskaber sammen er ikke nogen enkel opgave, og det har krævet en stor indsats i alle dele af AP Pension i det forgangne år.

I integrationen af Skandia har der i 2019 været fokus på overflytning af Skandias medarbejdere og på klargøring af AP Pensions systemer til at kunne modtage Skandias kunder. Det har som ventet sat sit præg på omkostningsniveauet i 2019 - en udvikling, som vi forventer, er forbigående. Med købet af Skandia har AP Pension fået en størrelse, som cementerer vores position på markedet, og vi har fået et endnu bedre fundament til at skabe nye muligheder for vores kunder.

Samtidig har vi oplevet rekordhøj vækst i både løbende præmier og indskud. Der er ingen tvivl om, at flere og flere har fået øjnene op for værdien af at være en del af et kundejet selskab, som i 2019 blandt andet udmøntede sig i tildeling af AP Loyalitetsbonus for tredje år i træk.

Vi har desuden leveret solide afkast til vores kunder ikke mindst i vores nye produktlinje AP Bæredygtig, hvor investeringerne er særligt udvalgt, fordi de understøtter en bæredygtig udvikling og FN's verdensmål. Som de første i Danmark kan AP Pensions kunder nu placere deres pensionsopsparing i bæredygtige virksomheder og fonde. AP Bæredygtig blev lanceret i juni, og afkastet støtter allerede vores tro på, at bæredygtighed og godt afkast kan gå hånd i hånd.

Regnskabet for 2019 viser underskud på syge- og ulykkesforsikringerne i AP Pension. En betydelig del af underskuddet skyldes årets store rentefald, men der er samtidig en ubalance mellem indbetalinger til og udbetalinger fra disse forsikringer. Ubalance skyldes meget lave priser på området forårsaget af årelang hård konkurrence i markedet. AP Pension tog i 2018 skridt til

at hæve priserne på syge- og ulykkesforsikringerne for at genskabe balancen. Det har haft effekt, og vi forventer forstærket effekt af tiltaget i årene fremover i takt med, at nye pensionsaftaler indgås og gamle fornyes.

Efter et år med stor travlhed er vi stolte af, at kundetilfredsheden i AP Pension fortsat ligger højt, og at kunderne i 2019 vurderede kundeoplevelsen i AP Pension bedst af alle. I Loyalty Groups BrancheIndex Pension 2019 lå AP Pension således nummer et blandt pensionselskaberne i alle fem målte kategorier vedrørende kundeoplevelsen.

AP Pension ser frem til at tage hul på de næste 100 år som et robust pensionselskab i udvikling. Vi fortsætter integrationen af Skandia i 2020 samtidig med, at vi implementerer en ny forretningsstrategi for de kommende tre år med fokus på at sikre en sund og ansvarlig fremtid for kunder, medarbejdere, forretning og den verden, vi lever i.

Vi sender en stor tak for indsatsen i 2019 til AP Pensions kunder, partnere, medarbejdere og delegerede, som alle er med til at sætte rammerne for den fortsatte udvikling af AP Pension.

Niels Dingsø Jensen og Bo Normann Rasmussen

Kundernes selskab gennem 100 år

Den 8. september 1919 besluttede repræsentanter fra en bred kreds af landets andelsvirksomheder at etablere deres eget pensionsselskab Den gensidige Andels-Pensionsforening. Dermed kom AP Pension til verden.

Selskabet blev grundlagt på andelsbevægelsens principper om ejerskab og demokrati. Kunderne ville selv eje deres selskab og bestemme over det via deres valgte repræsentanter. 100 år senere i 2019 gælder det stadig. Kundejerskabet betyder, at det alene er hensynet til kunderne, vi har som pejlemærke, og det har siden selskabets stiftelse været væsentligt, at det økonomiske udbytte alene tilkommer kunderne.

Gennem de 100 år er der sket meget i det danske samfund, og AP Pension er fulgt med hele vejen. I 2018 vedtog vi således en politik for samfundsansvar, som tager sit udgangspunkt i FN's verdensmål. I forlængelse heraf har AP Pension f.eks. i 2019 besluttet at lade alt nybyggeri miljøcertificere og lanceret investeringslinjen AP Bæredygtig, hvor investeringerne er udvalgt efter, om de bidrager til en grøn omstilling og støtter en række af verdensmålene.

Vi fejrede 100-året i begyndelsen af september med vores medarbejdere samt ved et fagligt arrangement for blandt andre de delegerede fra AP Pensions seneste generalforsamling. Her lagde spændende indlæg af blandt andre Connie Hedegaard og Bjørn Lomborg op til diskussion om bæredygtighed. Arrangementet blev efterfulgt af en fejring om aftenen.

Kundeejet og uafhængig

AP Pension er ejet af kunderne, og det gør os uafhængige. Vi skal ikke tjene andre interesser end kundernes, og vores kundedemokrati giver kunderne medbestemmelse i selskabet.

Ud over kundeejet er styrker som **"Fokus på alle kunder"**, **"AP Loyalitetsbonus"**,

"Frit og uafhængigt valg", **"Gennemsnitsrente"** og **"Vi siger det, som det er"** med til at gøre AP Pension til noget særligt.

Vores motto er **"Din pension – vores ansvar"**, og det er et ansvar, alle medarbejdere tager meget alvorligt. Det gennemsyner hele virksomheden, at det, vi gør, har stor betydning for vores kunders tryghed og økonomi – i dag, og når de går på pension.

Derfor ser vi det som en væsentlig del af vores ansvar at have fokus på alle kunder.

Købet af Skandia har cementeret AP Pensions markedsposition

AP Pension indgik i 2018 aftale om at overtage pensionselskabet Skandias danske aktiviteter. Overtagelsen blev gennemført i januar 2019 og betød, at vi kunne byde velkommen til 93.000 nye kunder.

Den store kundevækst betyder, at AP Pensions markedsandel er øget markant. Vi har nu mere end 400.000 kunder, og vores markedsandel er øget fra omkring 8 procent til omkring 12 procent blandt de kommercielle pensionselskaber.

Skandia-kundernes samlede opsparing udgjorde ved overtagelsen 30 mia. kr., og AP Pension havde ved udgangen af 2019 mere end 160 mia. kr. under forvaltning.

Alle pensionsordninger i Skandia Danmark er placeret i markedsrente, og det giver basis for en relativt enkel overflytning til AP Pension, som forventes gennemført i 2020. I 2019 har fokus været på for det første overflytning og integrering af Skandias medarbejdere og for det andet klargøring af AP Pensions systemer til at kunne modtage Skandias mange danske kunder.

Med overtagelsen har AP Pension fået nye produkter på paletten til glæde for AP Pensions eksisterende kunder, idet vi viderefører en række af Skandias pensions- og forsikringsprodukter. Det gælder f.eks. sundhedsforsikring og kritisk sygdom til børn.

Hertil kommer, at købet af Skandia Danmark har øget AP Pensions distributionskraft, idet en række af Skandias tied agents (selvstændige forsikringsformidlere) har fortsat deres virke og dermed fungerer som en ekstra salgskanal, der kan bidrage til væksten i AP Pension.

Ny bæredygtig produktlinje

Selskabet lancerede i juni 2019 en komplet, bæredygtig produktlinje, som det første danske pensionselskab. I AP Bæredygtig er investeringerne særligt udvalgte og lever op til en række konkrete krav om bæredygtighed, så kunder, der har særligt ønske herom, kan spare op med målrettet fokus på bæredygtighed.

Investeringerne udvælges efter bæredygtighed

Den nye produktlinje er kendetegnet ved, at investeringerne dels bidrager til en grøn omstilling dels støtter en række af FN's verdensmål. Der investeres i tre aktivklasser:

- Obligationer, som alle er "green bonds", der finansierer grønne projekter og bidrager positivt til en grøn omstilling.
- Aktier i selskaber, hvor cirka 50 procent af selskabernes samlede omsætning aktuelt er forbundet med et eller flere af FN's 17 verdensmål, f.eks. på områder som bæredygtig energi, klimabeskyttelse og sundhed. Til sammenligning er kun cirka 10 procent af selskabernes omsætning forbundet med verdensmålene i en bred, global investeringsfond. Aktiebeholdningens samlede CO₂-aftryk vil samtidig være 50 procent mindre end i en sammenlignelig bred, global investeringsfond.
- Alternativer, hvor målsætningen er at understøtte en bæredygtig udvikling. Der investeres f.eks. i vedvarende energi som havvindmøller, landvindmøller og solceller, der understøtter Paris-aftalens mål i særlig grad (60 procent). Der investeres også i bæredygtigt byggeri i Danmark (30 procent) samt i skov, der er certificeret bæredygtigt i henhold til kriterierne fra FSC eller PEFC, eller er i gang med at blive certificeret (10 procent).

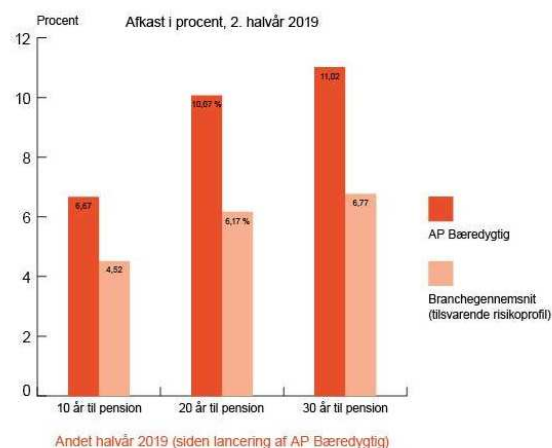
Vores kunder i markedsrente kan vælge AP Bæredygtig, uanset om de sparer op i livscyklus, hvor AP Pension automatisk trapper risikoen ned med alderen, eller i faste profiler, hvor de selv styrer risikoen. Investeringsomkostningerne ligger på niveau med vores øvrige aktivt forvaltede produkter.

AP Bæredygtig er blevet godt modtaget

Selskabets kunder viser stor interesse for den nye produktlinje, og flere virksomheder har allerede valgt, at nye medarbejders pensionsopsparing som udgangspunkt helt eller delvist placeres i AP Bæredygtig. Ved udgangen af 2019 er omkring 150 mio. kr. placeret i AP Bæredygtig.

Afkast i toppen af markedet

I AP Pension tror vi på, at bæredygtighed og godt afkast sagtens kan gå hånd i hånd, og AP Bæredygtig er kommet særdeles godt fra start. Selvom et halvt år er en meget kort tidshorisont, når det gælder pensionsopsparing, er udviklingen i produktets første tid meget tilfredsstillende. AP Bæredygtig leverede således pensionsbranchens absolut bedste afkast i andet halvår 2019 sammenlignet med konkurrenternes produkter med tilsvarende risiko.

Kilde: Egne tal og MorningStar

Bagom afkastet

2019 var et godt investeringsår, hvor en typisk kunde (AP Active med 20 år til pension) fik 18,3 procent i afkast. Til grund for afkastet ligger AP Pensions investeringsstrategi og udviklingen på de finansielle markeder.

AP Pensions investeringsstrategi

AP Pension fører en aktiv og offensiv investeringsstrategi med en kontrolleret risiko for, at kunderne kan opnå et attraktivt og konkurrencedygtigt langsigtet afkast af deres pensionsopsparring.

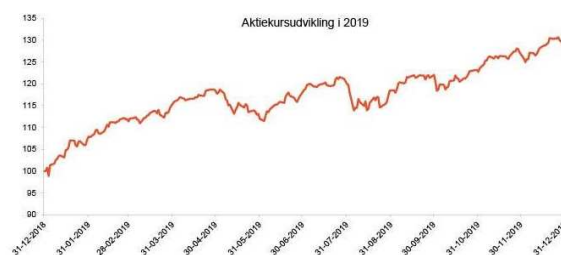
Aktiv og offensiv betyder, at vi er tæt på vores investeringer og deltager aktivt på de finansielle markeder for at udnytte de løbende muligheder. *Kontrolleret risiko* betyder, at investeringsrisikoen godt kan være betydelig, men er under konstant overvågning, så kundernes interesser varetages bedst muligt.

AP Pension investerer kundernes midler efter prudent person-princippet, så investeringsstrategien for hvert produkt opfylder, at risikoprofilen er tilpasset, så den er tilpas robust over for udsving på de finansielle markeder i forhold til det, som kunden er stillet i udsigt.

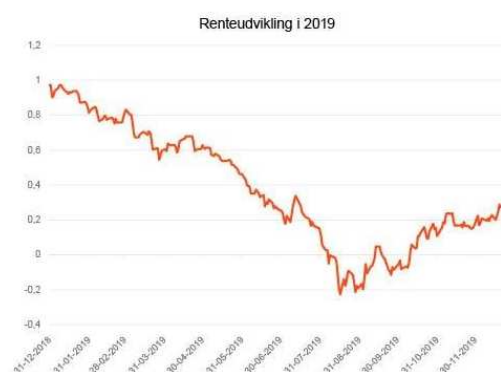
Vi investerer kundernes pensionsopsparring ud fra et langsigtet perspektiv og er af den opfattelse, at en høj andel af aktier, ejendomme og andre risikobehæftede aktiver på langt sigt vil give et højere afkast på pensionsopsparringen end en mindre risikofyldt investering i f.eks. obligationer. Det er desuden AP Pensions forventning, at kunderne bliver kompenseret for den øgede risiko med et højere afkast ved at acceptere illikviditet for en del af de opsparede midler, hvorfor en del af formuen er investeret i ejendomme, infrastruktur, kreditinvesteringer, unoterede aktier, private equity fonde mv.

Et godt aktieår med stort rentefald på obligationer

2019 har på mange måde været et bemærkelsesværdigt år. Det har været et usædvanligt godt år på aktiemarkedet med afkast for globale aktier på 29,1 procent. Det betyder også, at tabene på aktiemarkedet i 2018 er blevet mere end genvundet i 2019.

Også på obligationsmarkedet har det været et usædvanligt år med et stort rentefald. Da renterne var lavest efter sommeren handlede næsten 50 procent af obligationsmarkedet i den vestlige verden med negative renter. Det har også betydet, at de danske boligejere har omlagt deres realkreditlån i rekordstort omfang. Samtidig har en række danske banker indført negative indlånsrenter for private kunder med store indlån.

Centralbanker har skiftet kurs

En hovedforklaring bag aktiekursstigninger og det samtidige rentefald skal søges ved et stort skifte fra centralbankerne i USA og Europa. Da vi forlod 2018 var den amerikanske centralbank i gang med at stramme pengepolitikken. Imidlertid fik aktiekursfald, politisk usikkerhed i form af handelskrig mellem Kina og USA samt Brexit i Storbritannien og afmatning i verdensøkonomien den amerikanske centralbank til radikalt at ændre kurs i 2019.

Centralbanken begyndte at lempe pengepolitikken ved at sænke den pengepolitiske rente. Første gang i juli og sidenhen i september og november. Kursskiftet i den amerikanske centralbank har betydet, at de

amerikanske 10-årige renter er faldet næsten en procent i 2019 og nu er under to procent.

Den europæiske centralbank fulgte med i september med en rentenedsættelse til en pengepolitisk rente på -0,5 procent. Samtidig genstartede de deres opkøbsprogram af obligationer til et tempo på 20 mia. euro pr. måned. Det har betydet, at 10-årige danske og tyske statsobligationer ved udgangen af 2019 har en negativ rente på -0,4 procent. Rentefaldet har betydet positive afkast på obligationer. Det har også stimuleret væksten og givet et incitament til at købe alt andet end statsobligationer. Det har derfor været en medvirkende årsag til aktiekursstigninger.

Sektormæssigt har især it-aktier klaret sig godt. Geografisk har amerikanske aktier klaret sig bedst, mens aktier i emerging markets, som har været negativt påvirket af handelskrig, har leveret et afkast noget under afkastet for aktiemarkedet generelt.

De næste år præges af negative renter

I Danmark og Tyskland er 10-årige statsrenter negative. Negative renter er unormalt, men er et resultat af især centralbankernes politik om at sænke pengepolitiske renter til negativt niveau samt store opkøb af statsobligationer. Det betyder også, at så længe centralbanker fører den politik, er det vanskeligt at se miljøet med negative eller meget lave renter blive ændret væsentligt de kommende år. Negative renter har en række konsekvenser for pensionskunder også i AP Pension.

Historisk har obligationer givet gode afkast, når aktier har oplevet stormvejr, da renten er faldet. I fremtiden må rentefald forventes at være mindre, når renten er negativ. Det betyder derfor, at obligationers beskyttende effekt bliver mindre.

For det andet betyder de negative renter, at det forventede afkast er væsentligt lavere end tidligere. De seneste 10 år har en kunde med 20 år til pension oplevet et årligt afkast på over otte procent. De kommende 10 år vil det forventede afkast baseret på Forsikring & Pensions nye afkastforudsætninger være lige over fire procent.

En tredje effekt er, at søgningen efter aktivklasser, som kan erstatte obligationer, er kraftigt stigende. Porteføljerne får derfor i fremtiden en større vægt af alternative investeringer som ejendomme, investeringer

i grøn energi, infrastruktur og udvalgte kreditinvesteringer med lav risiko.

Indbetaling til fondene med garanti er ophørt

De negative renter gør også, at der skal hensættes mere til kunder med traditionel opsparing i gennemsnitsrente med garantier. AP Pension har taget konsekvensen heraf ved ikke længere at tilbyde traditionel opsparing i gennemsnitsrente med garantier. Derfor lukkede vi for nye indbetalinger til AP Fonden og AP Flexfondene ved udgangen af 2019. Opsparing, som allerede er placeret i fondene, bliver stående og bevarer garantien. AP Pension tilbyder stadig indbetaling til AP Stabil, som er et gennemsnitsrenteprodukt uden garanti.

Fokus på alternative investeringer og bæredygtighed

AP Pension investerer - sammen med den øvrige del af den danske pensionssektor - i stigende grad i alternative investeringer. Alternative investeringer er investeringer, som ikke handles på børsen, f.eks. unoterede aktier, kapitalfonde, vindmøller, solceller, skov, landbrug og ejendomme.

De negative renter gør, at søgningen efter investeringer, som kan erstatte obligationer, er kraftigt stigende. Porteføljerne får derfor i fremtiden en større vægt af alternative investeringer. Det er et forsøg på at finde andre kilder til afkast samt at få en bedre spredning af risiko.

I AP Pension har vi ved udgangen af 2019 investeret mere end 10 mia. kr. i danske ejendomme, udenlandske ejendomsfonde, grøn energi og anden infrastruktur, skov og landbrug. Det er målsætningen at øge disse investeringer til over 20 mia. kr. over de kommende år med primært fokus på danske ejendomme og grøn energi og anden infrastruktur. Det skyldes både det lave renteniveau, og at kunderne i Skandia fremover forventes at få adgang til denne type af investeringer.

En del af disse investeringer er relateret til den grønne omstilling. Det gælder naturligvis investeringer i grøn energi, men også f.eks. AP Pensions nybyggerier i Danmark, som opføres med miljøcertificering. Samlet set er det AP Pensions målsætning, at bæredygtige investeringer, herunder også aktier og kreditinvesteringer relateret til den grønne omstilling samt grønne obligationer, i 2023 vil være på mindst 10 mia. kr.

Forventninger til 2020

De negative renter og et meget højt aktieafkast i 2019 gør, at AP Pension har lavere forventninger til afkast i 2020 end 2019. I 2019 fik en kunde med AP Active og med 20 år til pension over 18 procent i afkast, hvor de langsigtede forventninger er et afkast lige over fire procent. På vej ind i 2020 ser verdensøkonomien heldigvis bedre ud end i 2019 hjulpet af lempelser af global pengepolitik og mindre politisk usikkerhed. Derfor ser vi sandsynligvis ind i et positivt afkastår for 2020. 2020 er også et præsidentvalgår i USA, hvilket kommer til at præge udviklingen i de finansielle markeder.

Ejendomme – et område i udvikling

Blandt AP Pensions alternative investeringer er ejendomme over hele landet, som udvikles og drives af datterselskabet AP Ejendomme A/S. Hvad enten det drejer sig om boliger eller erhvervsbygninger, er strategien for disse investeringer at stå for hele processen - fra udvikling og byggeri til udlejning og drift.

AP Pensions ejendomme bliver bæredygtige

Som resultat af vores fokus på bæredygtighed og grøn omstilling tog AP Pension i november 2019 det første spadestik til Jyllands første svanemærkede lejeboliger.

Byggeriet omfatter 98 lejligheder med lavt energiforbrug, godt indeklima og fokus på bæredygtighed i hele byggeriets livscyklus – og altså svanemærkning. Det skal stå klart i 2021.

Kolding Sky er det første svanemærkede byggeri, som AP Pension opfører, men ambitionen er, at alle vores fremtidige boligbyggerier skal være bæredygtige, ligesom vi tænker bæredygtighed ind, når vi renoverer ældre ejendomme.

Svanemærkede boliger lever op til bygningsreglementets mest omfattende energikrav. I Kolding Sky opnås det gennem energieffektive konstruktioner, A-mærkede vinduer, ventilation med varmegenvinding og el-producerende solceller på taget. Et svanemærket boligbyggeri skal desuden have et godt indeklima, ligesom byggematerialerne skal kunne genanvendes og leve op til en række miljø- og sundhedsmæssige krav.

Erhvervsbyggeri DGNB-certificeres

Som led i AP Pensions indsats for bæredygtighed bliver også nyt erhvervsbyggeri certificeret. Vi har således siden 1. juli 2019 stillet som krav i nye totalentrepriseraftaler, at erhvervsbyggeri skal DGNB-certificeres til minimum guld. Dermed sikrer vi bæredygtige og værdiskabende projekter. DGNB som designværktøj er desuden en god måde at få byggeriets parter til at tænke i nye løsninger, hvilket er vigtigt, hvis den klimaudfordring, som vi står overfor, skal løses.

AP Pensions kunder har fortrinsret til boliger i hele landet

AP Pension har ejendomme i hele landet, som vores kunder har fortrinsret til at leje sig ind i.

Vi udvikler løbende vores ejendomsportefølje og har i 2019 både færdiggjort projekter og startet en række nye byggerier op:

Byggerier færdiggjort i 2019

- Holbæk Fjordtårn
- Kværnloftet, Risskov

Byggerier opstartet i 2019

- Kolding Sky
- Østbryggen, Holbæk
- Ørestad Boulevard 49, København S
- Nørager friplejehjem
- Udlejning, ejerboliger og friplejehjem Buchwalds Bro, Horsens

Kundeservice og kundeoplevelse

AP Pension var igen i 2019 i den absolutte top blandt de kommercielle pensionselskaber i Loyalty Groups årlige måling af kundeloyalitet, og lå som en klar nummer et på alle fem kategorier vedrørende kundeoplevelsen:

- Produktkvalitet
- Servicekvalitet
- Værdi for pengene
- Tillid og etik
- Image

(Kilde: Loyalty Groups BrancheIndex Pension 2019)

Det er afgørende for AP Pension at fastholde denne position, da en god kundeoplevelse er nødvendig for at fastholde en høj loyalitet blandt kunderne.

Undersøgelsen viser, at AP Pension står stærkt i kundernes opfattelse. En placering, som viser, at det store arbejde, der hver dag gøres for at servicere kunderne, bærer frugt.

I den forbindelse er Kundecentret i AP Pension en vigtig del af AP Pensions arbejde med at sikre tilfredse kunder. Mange af vores kunder kontakter dagligt selskabet for at få råd og vejledning. Efter et telefonopkald får kunden en sms, hvor han eller hun skal score sin tilfredshed med samtalen på en 7-punktskala (hvor syv er højeste score).

En samtale i Kundecentret tager i gennemsnit godt 4 minutter, og den gennemsnitlige score er på 6,5. Det er et meget tilfredsstillende resultat. For hele tiden at forbedre kundeservice og rådgivning bliver et udpluk af de kunder, som har besvaret sms'en, kontaktet, så AP Pension kan lære yderligere af den oplevelse, de har haft.

Onlinerådgivning, hvor kunden har en samtale om sin pensionsordning med en pensionsrådgiver via pc og telefon, er et område, der er gået en smule tilbage i 2019 i forhold til 2018. I 2019 blev 22 procent af AP Pensions rådgivningssamtaler gennemført som onlinerådgivning, mens tallet i 2018 var 24 procent. Grunden til tilbagegangen skal findes i AP Pensions vækst i 2019, som har medført et øget antal fysiske rådgivningsmøder, idet rådgivning af nye firmakunder som udgangspunkt sker ansigt til ansigt.

Samtidig er kundernes tilfredshed med rådgivningssamtalen uændret, idet den var 6,6 på en 7-punktskala både i 2018 og i 2019. Den høje tilfredshed skyldes i høj grad, at onlinerådgivningen giver kunderne mulighed at få rådgivning, når og hvor det passer dem, og uden at skulle møde op til en rådgivningssamtale på f.eks. deres arbejdsplads.

Onlinerådgivning gør også rådgivningen lettere tilgængelig for kunder, som arbejder i geografiske yderområder, i udlandet, eller som gerne vil have deres partner eller børn med til mødet med pensionsrådgiveren.

Proaktiv, målrettet kommunikation til den enkelte kunde

AP Pension udvikler løbende sin kundekommunikation og lancerede i juni 2019 et nyt data-drevet koncept "Hændelsesbaseret rådgivning", der indebærer proaktiv, målrettet kontakt til den enkelte kunde. Formålet er at sætte kunden yderligere i centrum og øge loyaliteten gennem en målrettet, relevant kontakt. Med Hændelsesbaseret rådgivning får den enkelte kunde i AP Pension mail med råd og anbefalinger ved begivenheder i livet, der kan have betydning for pensionsordningen. Vi fortsætter udviklingen af konceptet i 2020

Fem salgskanaler

AP Pension har valgt en flerstrengt distributionsstrategi for dermed at have mulighed for at nå kunder i alle segmenter over hele landet. Salget foregår igennem:

- Eget salg
- Lokale banker via AP Pensions datterselskab nærpension
- Selvstændige forsikringsformidlere
- Forsikringsselskaber
- Mæglere

Herunder sætter vi særligt fokus på to af salgskanalerne.

nærpension

Datterselskabet nærpension forsikringsformidling A/S (nærpension) formidler via 34 pengeinstitutter i Danmark gruppeforsikringer, livrenter og firmapension på vegne af AP Pension til pengeinstitutternes kunder.

I 2019 blev samarbejdet om firmapension udvidet, da Danske Andelskassers Bank, Sparekassen Kronjylland og Sparekassen Nørre Nebel begyndte at formidle firmapension til deres erhvervs-kunder. Året bød

også på en ny samarbejdspartner, idet Maj Bank blev en del af fællesskabet og begyndte at formidle livrenter til bankens kunder.

Ny salgskanal: Selvstændige forsikringsformidlere

Ved opkøbet af Skandia fik AP Pension en ny landsdækkende distributionskanal – selvstændige forsikringsformidlere, der udelukkende formidler AP Pensions produkter.

Salgskanalen blev etableret i 2008 i Skandia under navnet Tied Agents, hvor den med tiden voksede og blev selskabets største distributionskanal.

AP Pension havde ved udgangen af 2019 etableret samarbejde med 10 selvstændige virksomheder, som rådgiver om pension og sælger AP Pensions firmapensionsordninger til især mindre og mellemstore virksomheder. Med forsikringsformidlerne har AP Pension fået endnu en landsdækkende salgskanal, som er lokalt forankret i nærmiljøerne i hele Danmark.

Jysk Pension – Aalborg
 Dansk Firmapension – Aarhus
 Dansk Firmapension – Odense
 PensionsGruppen – Herning
 PensionsGruppen – Horsens
 PensionsGruppen – Esbjerg
 PensionsSelskabet – København
 Focus Pension – Vordingborg
 Busk & Hvid – Roskilde
 PartnerPension - Farum

Forventninger til fremtiden

Efter overtagelsen af Skandia Danmark den 1. januar 2019 har vi flyttet Skandias medarbejdere og klargjort AP Pensions systemer til at kunne modtage Skandias kunder. Vi har fra start arbejdet ud fra det princip, at højeste prioritet var at fastholde den gode kundeoplevelse, mens synergierne ved købet ville blive høstet løbende i takt med sammenlægningens gennemførelse. Det princip holder vi fast i, fordi det er vigtigt for kundetilfredsheden og kundeloyaliteten. Målet for 2020 er at få samlet kunderne på en platform.

De sidste år har budt på store udsving på de finansielle markeder, og det påvirker også fremover AP Pensions investeringspolitik. Vi sørger for en god risikospredning, der kan håndtere de risici, som følger med det nuværende investeringsmiljø, og har samtidig fokus på at skabe et attraktivt afkast til vores kunder.

De negative renter og et meget højt aktieafkast har givet flotte afkast i 2019, og det er vores forventning, at 2020 vil byde på

tilfredsstillende afkast, om end næppe på samme høje niveau som i 2019.

Vi vil fortsat have et stærkt fokus på at skabe nye produkter og bedre service inden for de gældende økonomiske rammer samt sikre en nettotilvækst af nye kunder.

Til at understøtte denne udvikling har AP Pension i 2019 udarbejdet en ny forretningsstrategi for de kommende tre år med titlen Sund2022. Den har fokus på at sikre en sund og ansvarlig fremtid, når det gælder AP Pensions kunder, medarbejdere, forretning og den verden, vi lever i. For os tager en sund forretning afsæt i en lønsom og effektiv drift. Sund2022 indeholder derfor fem centrale elementer:

- Robust fundament
- Synlighed
- Koncepter
- Nærvær
- Partnerskaber

Den nye strategi implementeres fra begyndelsen af 2020.

Virksomhedsledelse

Struktur og ledelse

Foreningen AP Pension f.m.b.a.

Foreningen AP Pension f.m.b.a. har som formål at drive livs- og pensionsforsikringsvirksomhed og anden forretning i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Det sker igennem AP Pension livsforsikringsaktieselskab og underliggende datterselskaber.

Bestyrelsen består af op til 14 medlemmer, som vælges af de delegerede på foreningens generalforsamling, samt tre, som vælges af AP Pensions medarbejdere.

De delegerede til generalforsamlingen vælges af medarbejdere og arbejdsgivere i de virksomheder, der har en pensionsordning i AP Pension eller Skandia.

AP Pension livsforsikringsaktieselskab

Bestyrelsen for Foreningen AP Pension f.m.b.a. udgør generalforsamlingen for AP Pension livsforsikringsaktieselskab og vælger bestyrelsen for selskabet.

Bestyrelsen i AP Pension livsforsikringsaktieselskab består af ni medlemmer:

Fem medlemmer vælges blandt bestyrelsen i Foreningen AP Pension f.m.b.a.

Et medlem udpeges af foreningens bestyrelse.

Tre medlemmer vælges af AP Pensions medarbejdere.

Der har været afholdt 8 møder i selskabets bestyrelse i 2019.

Ansvarsfordeling

De samlede ledelsesforhold for koncernens selskaber og ansvarsfordelingen mellem foreningen og livsforsikringsselskabet fastlægges af bestyrelsen i Foreningen AP Pension f.m.b.a.

Arbejdet i foreningens bestyrelse retter sig primært mod medlemmerne og de overordnede ledelsesmæssige og strategiske forhold, mens arbejdet i livsforsikringsselskabets bestyrelse retter sig mod driften af pensions- og forsikringsforretningen og de tilhørende regulatoriske forhold.

Mission og vision

Missionen og visionen er det holdepunkt, som AP Pension anvender i den daglige tilrettelæggelse af arbejdet, i prioriteringen af

ressourceforbruget og i vores møde med kunderne.

Mission

AP Pension er et kundeejet pensionselskab, der sætter kundefællesskabets interesser højest.

Vision

Kunderne skal opleve AP Pension som et trygt, enkelt og værdiskabende pensionselskab.

Bestyrelsens Revisionsudvalg

Revisionsudvalget omfatter både Foreningen AP Pension f.m.b.a., AP Pension livsforsikringsaktieselskab og øvrige datterselskaber. Udvalgets medlemmer er:

- Søren Dalum Tinggaard, formand
- Jesper Munck Loiborg
- Bjørg Houmøller

Revisionsudvalget har bl.a. til formål at overvåge regnskabsaflæggelsesprocessen og den lovpligtige revision af årsregnskabet samt at overvåge, om virksomhedens interne kontrolsystem, interne revision og risikostyringssystemer fungerer. Derudover skal revisionsudvalget overvåge og kontrollere ekstern revisors uafhængighed.

Udvalgets uafhængige medlem med kvalifikationer inden for regnskabsvæsen eller revision er Jesper Munck Loiborg. Han er uddannet cand. merc. i regnskab og har en række opgaver, som knytter sig til regnskab og revision, blandt andet regnskaber i henhold til årsregnskabsloven og regnskaber aflagt efter IFRS. Jesper Munck Loiborg har desuden tidligere været formand for AP Pensions Revisionsudvalg.

Der har været afholdt fem møder i Revisionsudvalget i 2019. Udvalgets arbejde har fulgt revisorlovens § 31 med tilhørende vejledning.

Risikoudvalget

Udvalgets medlemmer er:

- Søren Dalum Tinggaard, formand
- Jesper Munck Loiborg
- Bjørg Houmøller

Risikoudvalget har ansvaret for det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende AP Pensions generelle risikostyring, herunder de operationelle risici. Der er siden etableringen i 2019 afholdt tre møder i udvalget.

Vederlagsudvalget

Udvalgets medlemmer er:

- Niels Dingsø Jensen, formand
- Søren Dalum Tinggaard
- Ole Ernstsens Hansen

Vederlagsudvalget har ansvaret for det forberedende arbejde for bestyrelsens beslutninger vedrørende AP Pensions lønpolitik og øvrige aflønningsforhold. Der er afholdt to møder i udvalget i 2019.

Valgudvalget

Udvalgets medlemmer er:

- Søren Dalum Tinggaard, formand
- Michael Budolfson
- Jens Erik Guldbjerg Iversen

Valgudvalget har ansvaret for at forberede behandlingen af forslag til ændringer i vedtægter og valgregulativ. Der er afholdt to møder i udvalget i 2019.

It-underudvalget

Udvalgets medlemmer er:

- Søren Dalum Tinggaard (formand)
- Jesper Munck Loiborg
- Bjørg Houmøller

It-underudvalget blev etableret i 2018 for at sikre behandling af it- og sourcingrelaterede opgaver i forbindelse med analyse af kernesystemer. Udvalget har især drøftet

strategiske spørgsmål med betydning for efterfølgende bestyrelsesindstillinger, overordnede planer og metoder til brug, hvis AP Pension beslutter at gennemføre tilpasning eller outsourcing af kernesystemer.

Bestyrelsen besluttede på bestyrelsesmødet i december 2018 indtil videre at sætte it-underudvalgets arbejde i bero, mens der arbejdes med integration af de opkøbte Skandia-selskaber.

Investeringsudvalget

Udvalgets medlemmer er:

- Lasse Nyby (formand)
- Niels Dingsø Jensen
- Ole Ernstsens Hansen

Bestyrelsen i AP Pension livsforsikringsaktieselskab nedsatte i 2019 Investeringsudvalget. Udvalget er et forbedrende forum, hvor de mest centrale emner for investeringsområdet behandles forud for bestyrelsesmøderne. Formålet er at styrke bestyrelsens behandling af investeringsindstillinger og investeringsstrategi i erkendelse af stigende regulatoriske krav og øget kompleksitet af investeringsstrategi og de konkrete investeringer.

Der er siden etableringen i 2019 afholdt tre møder i udvalget.

CSR

AP Pension vedtog i 2018 en politik for samfundsansvar, som siden har sat den overordnede ramme for vores arbejde med ansvarlighed. Politikken har til formål at sætte rammerne for AP Pensions samfundsansvar og kobler koncernens styrker og den rolle, som AP Pension har som virksomhed, investor og arbejdsgiver, med den ansvarlighed, AP Pension ønsker at bidrage med som en del af samfundet.

I december 2019 vedtog AP Pensions bestyrelse en revideret *Politik for ansvarlig virksomhed og samfundsansvar*, som sætter rammerne for arbejdet med samfundsansvar fremover. Arbejdet med samfundsansvar i AP Pension tager afsæt i kendte internationale konventioner om beskyttelse af miljø og mennesker, herunder FN's Global Compact og UNPRI, samt i FN's 17 verdensmål. Bestyrelsen har desuden vedtaget en skattepolitik, der formulerer AP Pensions holdning til skattemæssige forhold f.eks. i forbindelse med investeringer.

At arbejdet med samfundsansvar omfatter AP Pension både som selvstændig virksomhed, som pensionselskab og som investor illustrerer rækkevidden af arbejdet og de muligheder, vi har for at påvirke samfundsudfordringer i en positiv retning.

AP Pension forholder sig til driften af virksomheden og arbejdet med samfundsansvar ved at identificere de udfordringer og muligheder, der påvirker virksomheden mest. Samfundsansvar er således integreret i centrale beslutningsprocesser, hvor bæredygtighedskriterier spiller en vigtig rolle.

AP Pension har udarbejdet en særskilt rapport om vores arbejde med samfundsansvar i 2019. Den kan, ligesom vores principper for samfundsansvar, findes på hjemmesiden (www.appension.dk/csr).

Politik vedrørende det underrepræsenterede køn

Formålet med AP Pensions politik er at have en ligelig fordeling af mænd og kvinder på virksomhedens ledelsesniveauer samt i bestyrelsen.

Udgangspunktet er ligeret, ligestilling og lige muligheder for begge køn. Ligestilling på arbejdspladsen handler ikke om at gøre

mænd og kvinder ens men om, at den enkelte kan udnytte sine kompetencer bedst muligt uanset køn.

Afgørende er, at lederstillinger altid besættes på baggrund af de kvalifikationer, der er behov for i den enkelte stilling.

AP Pension anser en ligelig fordeling for at være til stede, når det underrepræsenterede køn udgør 1/3 eller derover.

AP Pension arbejder på:

- Ligelig kønsmæssig fordeling på såvel direktørgruppeniveau, lederforumniveau, teamlederniveau som i bestyrelsen
- Medarbejderne, hvad enten de er mænd eller kvinder, har samme muligheder for karriere og lederstillinger i AP Pension
- AP Pension har en åben og fordomsfri kultur, hvor den enkelte medarbejder kan udnytte sine kompetencer bedst muligt, uanset køn.

Der er to kvinder (12 procent) blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer i AP Pensions bestyrelse, og det er generalforsamlingen, der opstiller og vælger kandidater til denne bestyrelse. AP Pensions indflydelse på kønsfordelingen i bestyrelsen er dermed begrænset.

På direktionsniveauet er andelen af kvinder 25 procent, på direktørgruppeniveau (inklusive direktionen) 35 procent og i lederforum, som omfatter direktører, underdirektører, afdelingsledere og teamledere, 48 procent.

AP Pension arbejder løbende på, at dette tal stiger f.eks. ved at opfordre det underrepræsenterede køn til at søge ledige lederstillinger.

Medarbejderudvikling

AP Pension er kendt for at tiltrække og fastholde dygtige medarbejdere og kontinuerligt have fokus på medarbejdernes trivsel, arbejdsglæde og sundhed. Vi vil være kendt i branchen for at være en god arbejdsplads, og gennem performance og talent management samt kultur- og forandringsprojekter sikrer vi, at AP Pensions medarbejdere har de rette kompetencer og får de bedste muligheder for faglig og personlig udvikling.

Det overordnede formål er at skabe et godt fundament for hver enkelt afdeling og sikre høj medarbejdertilfredshed. AP Pension anser det for vigtigt at investere tiden i at lære hinanden bedre at kende og samtidig væsentligt at få samlet holdet med fokus på

afdelingens mål og den måde, afdelingen vil arbejde på i hverdagen for at nå disse mål. AP Pension har i 2019 været igennem mange forandringer ikke mindst i forbindelse med købet af Skandia, som dels har bidraget med en lang række nye kolleger

dels har givet anledning til organisationstilpasninger. Der har derfor været fokus på at sikre en vellykket integration af medarbejdere og funktioner i den nye organisation.

Regnskabsberetning

Femårsoversigt

HOVEDTAL

Alle beløb er i mio. kr.					
	2019	2018	2017	2016	2015
Løbende præmier inkl. syge- og ulykkesforsikring	5.605	4.923	4.449	4.438	4.276
Engangspræmier (indskud)	6.617	5.343	2.967	2.474	2.849
Præmier inkl. syge- og ulykkesforsikring	12.222	10.266	7.416	6.912	7.125
Præmier ekskl. syge- og ulykkesforsikring	11.559	9.672	6.909	6.433	6.643
Forsikringsydelse	-7.011	-6.713	-6.709	-7.906	-6.255
Investeringsafkast	10.967	-1.296	5.422	6.037	2.631
Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	9.299	-998	4.608	5.256	2.346
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-393	-271	-247	-223	-187
Resultat af genforsikring	13	10	3	20	6
Forsikringsteknisk resultat	396	193	-233	756	307
Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-732	-166	-407	-889	-130
Årets resultat	-69	61	-256	-31	176
Årets resultat før udlodning af AP Loyalitetsbonus	-69	217	317		176
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	117.147	103.502	99.886	95.500	91.671
Egenkapital, i alt	3.076	3.147	3.088	3.346	3.378
Aktiver, i alt	129.628	115.259	110.575	105.919	103.785

NØGLETAL

	2019	2018	2017	2016	2015
Afkastpct. relateret til gennemsnitsrenteprodukter	6,6%	0,7%	2,5%	6,7%	1,9%
Afkastpct. relateret til markedsrenteprodukter	15,8%	-4,2%	9,6%	6,5%	0,0%
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,25	4,25	3,75	4,25	0,00
Omkostningsprocent af hensættelser	0,38%	0,28%	0,27%	0,25%	0,25%
Omkostninger pr. forsikret (kr.)	1.194	869	883	832	745
Egenkapitalforrentning efter skat	-2,2%	2,0%	-8,0%	-0,9%	5,2%
Egenkapitalforrentning efter skat, før udlodning af AP Loyalitetsbonus	-2,3%	6,7%	9,4%		
Forrentning af overskudskapital, der tildeles afkast som egenkapital	-	-	-	-9,1%	6,6%
Nøgletal vedrørende syge- og ulykkesforsikring					
Bruttoerstatningsprocent	143,7%	130,9%	150,1%	-678,3%	114,6%
Bruttoomkostningsprocent	26,7%	23,9%	28,2%	-98,0%	19,6%
Combined ratio	175,9%	158,7%	176,1%	-761,2%	130,1%
Operating ratio	186,3%	168,9%	192,5%	-578,1%	132,2%
Relativt afløbsresultat	-8,6%	5,8%	6,3%	-2,9%	-2,1%
I de samlede bruttopræmier for syge- og ulykkesforsikring, som indgår i nøgletallene, er der fra og med 2016 medtaget regulering af præmiehensættelsen henførbart til tabsgivende forsikringer, hvorfor nøgletallene for syge- og ulykkesforsikring skal vurderes under hensyntagen hertil.					

Regnskabsresultatet 2019

Årets resultat

Årets resultat udgør et underskud på 69 mio.kr., mod et overskud i 2018 på 61 mio.kr., som ledelsen under hensyntagen til integrationen af Skandia finder acceptabelt. I resultatet er indeholdt et underskud på syge- og ulykkesforretningen på 732 mio. kr., som ledelsen ikke finder tilfredsstillende.

Selskabets samlede balance er på 130 mia.kr.

Præmier

Selskabets løbende præmier inkl. syge- og ulykkesforsikring steg fra 4.923 mio. kr. i 2018 til 5.605 mio. kr. i 2019.

Engangspræmier og indskud steg fra 5.343 mio. kr. i 2018 til 6.617 mio. kr. i 2019.

De samlede bruttopræmier blev dermed 12.222 mio. kr. svarende til en vækst på 19 procent.

Ledelsen er meget tilfreds med udviklingen.

Investeringsafkast

I 2019 realiserede selskabet et samlet investeringsafkast før pensionsafkastskat på 10.967 mio. kr. mod -1.296 mio. kr. i 2018.

Investeringsafkastet er sammensat af et aktieafkast på 25,5 procent, et obligationsafkast inkl. afdækningsinstrumenter på 0,5 procent og et afkast på reale aktiver på 9,2 procent.

Investeringsafkastet medførte et afkast i gennemsnitsrentemiljøet på 6,6 procent mod 0,7 procent i 2018.

Investeringsafkastet for markedsrenteprodukter blev på 15,8 procent mod -4,2 procent i 2018. Den markante fremgang skyldes primært betydelige kursstigninger på aktiemarkedene i sammenhæng med AP Pensions offensive og aktive investeringsstrategi. Bestyrelsen finder investeringsresultatet tilfredsstillende.

AP Active er et aktivt forvaltet investeringsprodukt, hvor risikoen bliver nedtrappet i takt med, at pensionstidspunktet nærmer sig. Selskabet har på treårssigt sikret sine kunder et afkast, som ligger helt i top sammenlignet med konkurrenterne, når der måles på livscyklusfondene med 20 år til pension, som er sammenligningsgrundlaget i pensionsbranchen.

AP Stabil, som er selskabets gennemsnitsrenteprodukt uden garanti, har givet et afkast på 9,0 procent i 2019, mens depotrenten var 3,0 procent.

Omkostninger

De forsikringsmæssige driftsomkostninger udgjorde 393 mio. kr. i 2019 mod 271 mio. kr. i 2018.

Målt pr. kunde er de administrative omkostninger 1.194 kr. i 2019. I 2018 var omkostningerne 869 kr. pr. kunde. Stigningen i omkostninger kan bl.a. henføres til arbejdet med at integrere Skandia-forretningen.

Syge- og ulykkesforsikring

Konkurrencen på priserne på de såkaldte risikodækninger og særligt invalidedækninger er fortsat hård, hvilket afspejles i resultatet for syge- og ulykkesforsikring, som i 2019 viser et underskud på 732 mio. kr. mod et underskud på 166 mio. kr. i 2018. Det forværrede resultat skyldes primært et dårligere investeringsresultat afledt af det faldende renteniveaus påvirkning af diskonteringen af hensættelserne.

For at ændre denne udvikling og gradvist genskabe en økonomisk balance har selskabet også igennem 2019 hævet priserne på forsikringsdækningerne. Arbejdet er endnu ikke færdigt, og det vil derfor fortsætte i 2020. I 2019 har selskabet desuden påbegyndt investeringer i forebyggelse og nye sundhedsløsninger til kunderne i form af AP Care. Ledelsen forventer dog, at der også i kommende år må forventes et væsentligt underskud på området.

AP Loyalitetsbonus

AP Loyalitetsbonus bliver efter en udlodning fra egenkapitalen til særlige bonushensættelser tildelt kundernes depoter ligeligt i forhold til deres størrelse. Da der er tale om et fremadrettet loyalitetsprogram, betyder det for de kunder, som ikke er begyndt at få udbetalt deres alderspension, at en tiendedel tildeles ubetinget til kunden, mens ni tiendedele af beløbet tildeles betinget og gradvist frigives over de efterfølgende ni år til kunderne. På den måde belønnes de kunder, som også fremover har en pensionsordning i AP Pension. De personer, der er begyndt at få udbetalt deres alderspension, får hele deres AP Loyalitetsbonus tildelt ubetinget, og den bliver udbetalt sammen med alderspensionen.

Størrelsen af AP Loyalitetsbonus bliver besluttet af bestyrelsen under hensyn til selskabets øvrige økonomiske forhold.

Under hensyntagen til årets resultat er det for 2019 besluttet ikke at udlodde AP Loyalitetsbonus fra egenkapitalen til de særlige bonushensættelser.

Årets nøgletal

Regnskabets nøgletal jf. side 23 er beregnet efter Finanstilsynets retningslinjer.

Begivenheder efter regnskabsårets udløb

Der er fra balancedagen og frem til dags dato ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Finanstilsynet gennemførte i 2019 et ordinært inspektionsbesøg hos AP Pension. I Finanstilsynets redegørelse vedrørende inspektionen fik AP Pension flere påbud, som betyder, at vi skal foretage forbedringer inden for en række områder.

Påbuddene handlede i vid udstrækning om formalia, kontroller og processer, ligesom Finanstilsynet pegede på, at der var behov for at ansætte yderligere ressourcer inden for enkelte områder. Finanstilsynet pegede også på forbedringsbehov i forhold til implementeringen af de såkaldte Solvens II-regler.

AP Pension har ved udgangen af februar 2020 rettet op på over halvdelen af Finanstilsynets reaktioner, og der ligger en plan for at komme i mål med de resterende hurtigst muligt. Som led i arbejdet med at imødekomme reaktionerne har AP Pension blandt andet styrket direktionen og ansat flere ressourcer samt øget kompetencerne inden for de områder, Finanstilsynet har peget på. Vi har også forbedret det generelle ledelsessystem gennem blandt andet øget rapportering og hyppigere kontroller.

Siden finanskrisen er der indført en stor mængde ny lovgivning og regulering i den finansielle sektor, ikke mindst i pensionsbranchen, med det formål at øge forbrugerbeskyttelsen og mindske risikoen for en ny finanskrisen. Det er vores forventning, at vi også fremover vil opleve øget regulering, og derfor forventer vi også at skulle bruge flere ressourcer på dette område i fremtiden.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelserne er de beløb, som sættes til side for at sikre, at pensions-selskabets kunder kan få de udbetalinger,

de har krav på. De er altså et udtryk for forpligtelserne over for de forsikrede. For gennemsnitsrenteprodukter udgør disse hensættelser 57.201 mio. kr. i 2019. Posten er nærmere specificeret i regnskabets note 19. Hensættelserne er forøget i forhold til 2018 primært som følge af rentefald.

Livsforsikringshensættelser for forsikringer med garanti

Livsforsikringshensættelserne for forsikringer med garanti er opgjort efter Finanstilsynets retningslinjer.

Selskabet beregner hensættelserne ud fra kundernes adfærd og forventede levetid, herunder også de kommende års forventede levetidsforbedringer baseret på udviklingen over en 20-årig periode. Livsforsikringshensættelserne indeholder også fremtidige administrationsudgifter. Nutidsværdien af de fremtidige præmier og udbetalinger beregnes ud fra en diskonteringsrente med volatilitetsjustering.

Vi anvender Finanstilsynets model for levetider, hvor der sker en tilpasning af dødeligheden på baggrund af udviklingen blandt selskabets kunder. Den årlige opdatering af levetid og adfærdsparametre har ikke påvirket livsforsikringshensættelserne væsentligt for bestanden opgjort pr. 31. december 2019.

Selskabet er i den daglige finansielle styring opmærksom på, at rentekurven ikke fuldt ud afspejler markedsforholdene. Hvis hensættelserne beregnes på faktiske markedskurver, ville de blive øget med 0,7 mia. kr., hvis der regnes med den danske swapkurve, og med 1,3 mia. kr., hvis der regnes med euroswap-rentekurven.

Uanset hvilken af de tre rentekurver, som anvendes, har alle rentegrupper et positivt kollektivt bonuspotentiale, som det ses af tabellen nedenfor. Kapitalgrundlaget påvirkes derfor kun af ændrede hensættelser til syge- og ulykkesforsikringer.

Kollektivt bonuspotentiale i mio. kr. med tre forskellige rentekurver

Rentegruppe	Regnskabet	DKK kurve	EUR kurve
R5 G82 4-5 procent	646	359	244
R4 G82 3-4 procent	190	94	59
R3 G82 2-3 procent	208	162	145
R2 G82 1-2 procent	667	589	547
R2 NetLink 1-2 procent	712	582	481
F3 G82 2-3 procent	354	219	174
AP Stabil	1.184	1.184	1.184

Livsforsikringshensættelser for AP Stabil

Livsforsikringshensættelser i AP Stabil, 10.876 mio. kr., er ugaranteret, og opgørelsen af AP Pensions forpligtelser er opgjort i overensstemmelse med dette. Kundernes opsparring er efter regnskabsreglerne kategoriseret primært som individuel bonus.

Livsforsikringshensættelser for markedsrente

Livsforsikringshensættelserne for markedsrenteprodukter er steget med 23 procent og udgør 53.357 mio. kr. Posten er nærmere specificeret i regnskabets note 20.

Risikostyring og kapitalforhold

Risikostyring og solvenskapitalkrav

Selskabet lægger vægt på, at hensættelserne er tilstrækkelige til at klare væsentlige økonomiske stresstests. Vores risikostyringspolitik, som er vedtaget af bestyrelsen, fastsætter et risikobudget, der er den maksimale risiko, vi vil løbe.

Selskabet kan påvirkes af finansielle risici i form af f.eks. markedsrisici og modpartsrisici. Dertil kommer forsikringsrisici fra bestanden af forsikringer med ret til bonus og forsikringer under syge- og ulykkesforsikring, såkaldte biometriske risici og risici forbundet med forsikringstageradfærd. De dækker eksempelvis over risikoen for udgifter forbundet med øget invalidehyppighed eller øgning af den forventede levetid. En række risici er lige så reelle, men mindre målbare, f.eks. omdømmerisici og operationelle risici, herunder driftsrisici.

Risici afdækkes generelt ved en kombination af tiltag, som begrænser risikoen, og

kapital. Blandt de risikobegrænsende tiltag er f.eks. anvendelse af finansielle instrumenter til afdækning af renterisikoen i forhold til de garanterede ydelser og anvendelse af fastlagte processer og kontroller til at begrænse fejl.

Selskabet opgør solvenskapitalkravet som beskrevet i Finanstilsynets standardmodel, hvor hensættelserne opgøres med den volatilitetsjusterede rentekurve.

Kapitalgrundlag og solvenskapitalkrav har udviklet sig således:

Mio. kr.	31.12.2019	31.12.2018
Kapitalgrundlag	4.410	4.547
Solvenskapitalkrav	1.816	1.340
Solvensdækning	243 %	339 %

(Solvensdækning tidligere år udgør 378 procent (2017) 639 procent (2016) og 429 procent (2015)).

På <https://www.appension.dk/Om-AP-Pension/AP-Pension-i-tal/Aarsregnskaber> fremgår følsomhedsanalyser pr. 31. december 2019 i henhold til Lov om Finansiell Virksomhed § 126.

Renterne og volatilitetsjusteringen af rentekurven er faldet betydeligt i 2019, hvilket har medført en stigning i solvenskapitalkravet. Vi har løbende håndteret dette ved tilpasning af risikoen og rentefafdækningen. Solvensdækningen er endvidere påvirket af ændringer i skøn for den fremtidige indtjening i kapitalgrundlaget og risikoen relateret hertil samt af indregningen af skatter.

Finansielle risici

Selskabet investerer bredt i investeringsaktiver og påvirkes derfor af ændringer i aktivernes markedsværdi. Hertil kommer påvirkning fra modparter f.eks. i forbindelse med rentefafdækning, som bliver indgået i henhold til internationale standardaftaler, hvor der løbende stilles sikkerhed.

Selskabets største finansielle risiko er risikoen for, at værdien af de finansielle aktiver og vores forpligtelser udvikler sig modsatrettet med tab til følge. I traditionelle garanterede livsforsikringsprodukter vil en sådan udvikling betyde, at et underskud først dækkes af buffere, f.eks. bonuspotentiale, og dernæst af kapitalgrundlaget. For markedsrenteprodukter har selskabet en begrænset finansiell risiko, da risikoen alt-overvejende bæres af kunderne selv.

For at sikre sammenhæng mellem investeringsafkastet af kundemidler og kundernes garanterede ydelser overvåger selskabet løbende de finansielle risici. Der er opstillet mål for de maksimale risici, og der foretages løbende stresstests. Herved sikres, at vi kan nå at reagere, hvis solvensen kommer for tæt på grænserne.

Det er selskabets overordnede strategi løbende at vurdere, hvilken investeringsmæssig risiko der er råd til, og at udnytte denne kapacitet til styring af aktier og andre risikobehæftede aktiver for at opnå det højst mulige risikojusterede afkast.

Likviditetsrisikoen er forholdsvis begrænset, da en stor del af obligationsbeholdningen er investeret i meget likvide børsnoterede obligationer.

Forsikringsrisici

Forsikringsrisici vedrører udviklingen i dødelighed, invaliditet, genkøb mv. Eksempelvis påvirker en forlænget levetid længden af udbetalingerne på en række pensionsprodukter, mens udviklingen i antallet af dødsfald, invaliditeter og raskmeldinger påvirker udgifterne til dødsfalds- og invaliditetsforsikringer. Genkøb påvirker de fremtidige resultater og størrelsen af kollektivt bonuspotentiale og hensættelser til syge- og ulykkesforsikringer. Selskabets forventninger hertil er baseret på erfaringer fra vores bestand af forsikringer samt Finanstilsynets benchmark for levetidsforbedringer. Vi opgør desuden, hvor følsomme forpligtelserne er over for ændringer i de nævnte forudsætninger.

De forskellige risikoelementer underkastes løbende aktuar-mæssige analyser med henblik på at opgøre de forsikringsmæssige forpligtelser. Store enkeltrisici og katastrofer, herunder skader som følge af terror, er omfattet af vores genforsikringsprogram.

Fordeling af årets bonus

Fordeling af bonus

En stor del af pensionsordningerne i selskabet er tegnet med ret til bonus, som det fremgår af det til enhver tid gældende tekniske grundlag for ordningerne, der er anmeldt til Finanstilsynet. Selskabets ledelse beslutter, om der kan tildeles bonus, og størrelsen af den. Det sker efter vurdering af, hvad der findes ansvarligt under hensyntagen til blandt andet opsparingsstørrelse og rimelighed. Det er ikke sikkert, at

der tildeles bonus hvert år, ligesom størrelsen af en eventuel fremtidig bonus er ikke garanteret.

En del af bonus tilskrives gennem depotrenten. Arbejdsmarkedsbidrag samt øvrige skatter og afgifter, som vi skal afregne, kan for nogle pensionsordninger fratrækkes i bonus. Er bonus ikke tilstrækkelig til at dække disse udgifter, kan selskabet ned sætte de garanterede ydelser.

Depotrenter

I 2019 var depotrenten mellem 3,0 og 3,8 procent før pensionsafkastskat for pensionsordninger med garanti. Kunder med ydelsesgarantier baseret på grundlagsrenter, der er højere end årets depotrenter, fastholdt naturligvis deres ydelse. I AP Stabil var depotrenten 3,0 procent før pensionsafkastskat.

De lave forventninger til afkast fremover gør det usandsynligt, at kunder med høje garantier fremover vil få tildelt bonus, og for kunder med lave garantier vil bonus være begrænset.

Depotrenter før skat i procent

Rentegruppe	2019	2018	2017
R5 G82 4-5 procent	3,80	3,80	3,60
R4 G82 3-4 procent	3,00	2,75	2,75
R3 G82 2-3 procent	3,00	2,75	2,75
R2 G82 1-2 procent	3,00	4,00	3,00
R2 NetLink 1-2 procent	3,00	3,10	3,25
F3 G82 2-3 procent	3,00	2,00	1,75
AP Stabil	3,00	3,10	3,10

Risikoresultat

Det samlede risikoresultat for bonusberettigede pensionsordninger for 2019 viser et overskud på 118 mio. kr. efter bonus. Overskuddet indgår i driftsresultatet før henlæggelse til kollektivt bonuspotentiale.

De bonusberettigede pensionsordninger under kontribution har bidraget med et overskud på 8 mio. kr.

Gruppelivsordninger mv. har bidraget med et positivt risikoresultat på 111 mio. kr.

Markedsrenteordninger har bidraget med et risikoresultat på 0 mio. kr.

Der har været og vil løbende blive foretaget justeringer i beregningsgrundlaget og ugaranterede pensionsydelser på markedsrenteforsikringer, således at området over tid er i balance.

Omkostningsresultat

Det samlede omkostningsresultat ekskl. syge- og ulykkesforsikringer udviser et underskud på 163 mio. kr., som indgår i driftsresultatet.

Kontributionsgrupper

Ifølge regler fastlagt af Finanstilsynet i 2010 skal kunder omfattet af kontributionsbekendtgørelsen opdeles i homogene grupper for elementerne rente, forsikringsrisiko og omkostninger. Der må ikke ske udjævning mellem grupperne, men kun inden for grupperne. Det betyder, at opsparede fælles midler i form af kollektivt bonuspotentiale samt gæld til egenkapitalen og særlige bonushensættelser i form af udlægskonto holdes inden for gruppen.

I 2019 gav selskabet fortsat kunderne forskellige depotrenter, som afspejler investeringerne og de økonomiske forhold i grupperne, herunder størrelserne af de ufordelte reserver. De forskellige depotrenter i rentegrupperne afspejler blandt andet de forskellige aktie- og obligationsandele.

Forrentning af egenkapitalen

Når der er tildelt investeringsafkast til rentegrupperne og øvrige forretningsområder på basis af separate investeringsporteføljer for hver enkelt gruppe eller område, går resten af investeringsafkastet, herunder afkastet af egenkapitalens direkte investeringsaktiver, til selskabets egenkapital.

I henhold til gældende regler opgør selskabet hvert år det realiserede resultat, som udgør årets samlede overskud genereret af de bonusberettigede pensionsordninger. Hvis summen af det realiserede resultat og kollektivt bonuspotentiale er positivt, kan egenkapitalen tildeles en andel heraf kaldet risikoforrentning. Der kan også ske tilbagebetaling af eventuel udlægskonto. Resten af det realiserede resultat udloddes som bonus i henhold til det gældende tekniske grundlag eller henlægges til det kollektive bonuspotentiale.

Forskellige forretningsområders resultat bidrager herudover direkte til egenkapitalens forrentning. Det drejer sig om resultatet af:

- Syge- og ulykkesforsikring
- Markedsrenteprodukter
- Livrenter uden ret til bonus
- Gruppelivsforsikringer
- Resultatet i Skandia-selskaberne

Selskabet skal løbende sikre, at koncernens kapitalgrundlag er tilstrækkeligt til at opfylde de krav, som lovgivningen stiller til størrelsen, og til at dække de risici, som kapitalgrundlaget skal bære.

For de bonusberettigede forsikringer skal selskabet hvert år tage stilling til, hvor stor en del af det samlede realiserede resultat, der med rimelighed skal tilfalde egenkapitalen.

Selskabet fastsætter hvert år risikoforrentningen under hensyn til de risici, der påvirker egenkapitalen. I 2019 udgjorde risikoforrentningen i de enkelte rentegrupper mellem 0,45 og 0,65 procent af de forsikringsmæssige hensættelser primo. I AP Stabil var risikoforrentningen 0,30 procent.

Udlægskonti

Hvis der et år opstår underskud i en kontributionsgruppe, og gruppen ikke kan finansiere det via kollektivt bonuspotentiale, eller for rentegruppernes vedkommende ved at anvende individuel bonus efter tilskrivning af negativt afkast (AP Stabil), dækker egenkapitalen underskuddet. Det er blandt andet derfor, at den får en risikoforrentning.

Underskud føres over på en udlægskonto, som føres separat for hver kontributionsgruppe. Når gruppen senere får positive resultater, anvendes disse til at nedbringe udlægskontoen, dvs. til at betale gælden til egenkapitalen.

Ved udgangen af 2018 var der ingen udlægskonti, hvilket fortsat er tilfældet ultimo 2019.

Specifikation af aktiver i gennemsnitsrente og markedsrente

Aktiver i gennemsnitsrenteprodukterne og deres afkast til markedsværdi

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.	Primo	Ultimo	Afkast i % p.a. før skat
Grunde og bygninger*	5.342.289	5.082.531	14,8%
Noterede kapitalandele	4.375.507	2.939.496	31,6%
Unoterede kapitalandele	2.603.994	1.540.753	7,7%
Kapitalandele i alt	6.979.501	4.480.249	22,5%
Stats- og realkreditobligationer	38.384.487	43.946.224	0,5%
Indeksobligationer	98.890	139.864	7,3%
Kreditobligationer og emerging markets obligationer	5.552.197	4.105.313	11,4%
Udlån m.v.	3.538.779	6.292.618	6,4%
Obligationer og udlån i alt	47.574.353	54.484.018	2,0%
Tilknyttede og associerede virksomheder	83.761	82.507	-1,5%
Øvrige investeringsaktiver	-4.922.896	-4.041.005	-0,2%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	4.350.073	3.766.855	1,6%

Aktiver i markedsrenteprodukterne og deres afkast til markedsværdi

Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.	Primo	Ultimo	Afkast i % p.a. før skat
Grunde og bygninger*	2.992.941	4.780.113	11,6%
Noterede kapitalandele	17.954.752	22.202.270	31,5%
Unoterede kapitalandele	2.365.182	4.268.515	12,0%
Kapitalandele i alt	20.319.934	26.470.785	28,8%
Stats- og realkreditobligationer	13.652.447	7.990.454	0,6%
Indeksobligationer	138.115	95.118	7,3%
Kreditobligationer og emerging markets obligationer	3.692.431	7.249.811	11,7%
Udlån m.v.	0	2.389.509	2,4%
Obligationer og udlån i alt	17.482.993	17.724.892	4,4%
Tilknyttede og associerede virksomheder	0	0	0,0%
Øvrige investeringsaktiver	-352.305	-310.268	-0,5%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	-166.923	83.869	-1,4%

*) Udover afkastet af direkte ejede ejendomme i AP Ejendomme-koncernen og i AP Pension livsforsikringsaktieselskab indgår der i ovenstående afkast af grunde og bygninger også afkast af eksterne ejendomsfonde, ejendomsrelaterede derivater mv.

Afkast

Obligationer og kredit

Den 10-årige danske rente faldt med over 0,6 procentpoint i løbet af 2019. Det moderate rentefald betød, at afkastet på traditionelle danske obligationer lå på 0,5 procent.

Selskabet investerer også i virksomhedsobligationer og virksomhedslån i USA og Europa og i statsobligationer i Emerging Markets. Obligationer i Emerging Markets og high yield gav afkast på 9,2 procent drevet af kreditspændingsnævring og rentefald.

Aktier

De globale aktier gav i 2019 et afkast på 32,6 procent, når der tages højde for AP Pensions valutaafdækning. I Danmark gav aktierne et afkast på 30,0 procent.

Selskabets aktieinvesteringer forvaltes primært af eksterne kapitalforvaltere, men i 2019 er en stigende andel blevet forvaltet internt. Både de eksterne og interne porteføljer bliver forvaltet aktivt. Den aktive forvaltning var en positiv bidragsyder til afkastet.

Selskabet investerer også i en række private equity fonde for en mindre del af aktieporteføljen.

Investeringer i grøn energi

Selskabet har investeret i alternativ energi via fondene Green Power Partners I og II og energiinfrastruktur fondene CIP II og CIP III (Copenhagen Infrastructure Partners). Disse fonde investerer i havvindmøleparker, landvindmølle anlæg, biobrændselsanlæg og solceller.

Afkastet fra disse investeringer i grøn energi var i 2019 på 15,0 pct.

Resultater i udvalgte datterselskaber

AP Ejendomme-koncernen

I 2019 var der lejeindtægter fra ejendommene i AP Ejendomme-koncernen på 258 mio. kr. mod 277 mio. kr. året før.

Ejendommene er individuelt værdiansat til aktuell dagsværdi efter DCF-metoden i henhold til Finanstilsynets retningslinjer, jf. beskrivelsen under anvendt regnskabspraksis. De af ledelsen fastsatte afkastkrav ligger mellem 3,85 procent og 10,0 pro-

cent, hvor hver enkelt ejendoms afkastkrav bl.a. afhænger af ejendomsstype, beliggenhed, lejeforhold og stand.

Afkastkravene er fastsat, så de vurderes at afspejle markedets aktuelle afkastkrav på tilsvarende ejendomme. Nedenstående tabel viser følsomheden på markedsværdien ved henholdsvis en forøgelse og en nedsettelse af afkastkravene på 0,25 procentpoint, hvilket afspejler den naturlige usikkerhed forbundet med værdiansættelsen.

Følsomhed:

Ændring i afkastkrav	+0,25 %	-0,25 %
Ændring i markedsværdi	-487 mio. kr.	+541 mio. kr.

Ved udgangen af 2019 havde koncernen 39 ejendomme til en værdi af 5.000 mio. kr. mod 4.265 mio. kr. i 2018. Endvidere havde koncernen ejendomme under opførelse på 2.497 mio. kr. mod 1.304 mio. kr. i 2018

Værdireguleringen af ejendommene medførte i 2019 en nettoopskrivning på 779 mio. kr. mod en nettoopskrivning på 72 mio. kr. i 2018.

Gennemsnitlige afkastkrav i koncernen på ejendomme værdiansat efter DCF-modellen udgør 5,2 procent pr. 31. december 2019 mod 5,8 procent pr. 31. december 2018.

Koncernens resultat for 2019 er et overskud på 920 mio. kr. mod 342 mio. kr. i 2018.

Skandia-selskaberne

Overtagelsen af Skandia blev gennemført 1. januar 2019 og omfatter Skandia Link Livsforsikring A/S, Skandia Asset Management Forvaltningsselskab A/S samt Skandia A/S.

Under hensyntagen til den regnskabsmæssige overtagelsesbalance udarbejdet i forbindelse med overtagelsen udgør det ordinære resultat, der indgår i AP Pension livsforsikringsaktieselskab, et underskud på 157 mio.kr. Hertil kommer indregning af negativ goodwill i forbindelse med overtagelsen, jf. note 11.

Det indregnede resultat vedrørende Skandia Link Livsforsikring A/S er negativt påvirket af integrationsomkostninger, et negativt investeringsresultat i syge- og ulyk-

kesforretningen som følge af fald i renteniveau samt udgifter i forbindelse med tilpasning af markedsværdigrundlag ved opgørelsen af hensættelser til syge- og ulykkesforsikring.

Forsikringsbestanden forventes overdraget til AP Pension livsforsikringsaktieselskab i 2020.

AP Invest Kapitalforening

AP Invest Kapitalforening er en investeringsforening, der ultimo 2019 ejes 100 procent af AP Pension.

Gennem AP Invest Kapitalforening får kunderne adgang til aktiebaserede fonde, hvor AP Pension har udvalgt kapitalforvalteren og forhandlet sig frem til særligt attraktive forvaltningsgebyrer. Dermed får kunder med en AP NetLink-pensionsordning adgang til de pågældende forvaltere og får samtidig glæde af stordriftsfordelene på forvaltningsgebyret gennem de penge, som AP Pension i forvejen har investeret hos forvalteren. Det gælder eksempelvis foreninger som AP Invest Globale Aktier II (som fortsat forvaltes af Walter Scott) og AP Invest Globale Value Aktier, som forvaltes af Artisan.

Selskabets andel af årets resultat før skat blev i 2019 et overskud på 4.085 mio. kr. mod et underskud på 343 mio. kr. i 2018.

AP Pensionservice A/S

AP Pensionservice A/S administrerer pensionskasser og betjener deres medlemmer.

I 2019 har selskabet administreret den grønlandske pensionskasse SISA samt ISP. I 2018 opsagde ISP administrationsaftalen med AP Pensionservice A/S til udløb 30. juni 2019.

AP Pensionservice A/S køber og leverer herudover it-ydelser til hele AP Pension-koncernen.

Indtægter fra administration udgjorde i 2019 19 mio. kr. mod 28 mio. kr. i 2018.

Andre indtægter, der består af salg af it-ydelser til koncernen, er forøget fra 215 mio. kr. i 2018 til 373 mio. kr. i 2019. Forøgelsen skyldes øget systemudvikling til koncernen.

Årets resultat blev et underskud på 2 mio. kr. mod et underskud på 4 mio. kr. i 2018.

Påtegninger

Ledelsespåtegning

Vi har dags dato aflagt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019 for AP Pension livsforsikringsaktieselskab. Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.

Samtidig er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i selskabets aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af væsentlige risici og usikkerhedsfaktorer, som selskabet står over for. Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

København, den 3. marts 2020

Direktion

Nils Bo Normann Rasmussen Henrik Engmark

Sara Brinks Larsen Thomas Møller

Bestyrelse

Niels Dengsø Jensen Søren Dalum Tinggaard
Formand Næstformand

Betina Christensen Ole Ernstsen Hansen Bjørg Houmøller

Karsten Laursen Jesper Munck Loiborg Lasse Nyby

Peter Thomasen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i AP Pension livsforsikringsaktieselskab

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for AP Pension livsforsikringsaktieselskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Vi blev første gang valgt som revisor for AP Pension livsforsikringssselskab den 29. december 1995 for regnskabsåret 1995. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 25 år frem til og med regnskabsåret 2019. Vi blev genvalgt efter en udbudsprocedure på generalforsamlingen den 27. april 2016.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar 2019 – 31. december 2019. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Måling af unoterede investeringer	Forholdet er behandlet således i revisionen
<p>Unoterede investeringer udgør 19,7 mia. kr. pr. 31. december 2019 (17,5 mia. kr. pr. 31. december 2018), og består af investeringer i ejendomme, ejendomsfonde, kapitalfonde, infrastrukturfonde, unoterede aktier og udlån. Vi har vurderet, at måling af unoterede investeringer er et centralt forhold ved revisionen, idet målingen i betydeligt omfang er påvirket af regnskabsmæssige skøn, herunder ledelsesmæssige vurderinger og forudsætninger samt ledelsens valg af værdiansættelsesmetoder og modeller og datagrundlag. Ændringer i regnskabsmæssige skøn og metode kan have væsentlig indvirkning på målingen af unoterede investeringer.</p> <p>De væsentligste ledelsesmæssige skøn og valg omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> Valg af værdiansættelsesmetoder og modeller 	<p>Baseret på vores risikovurdering har vi revideret den af ledelsen foretagne måling af unoterede investeringer.</p> <p>Vores revisionshandlinger har omfattet følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vurdering og test af nøglekontroller vedrørende ledelsens fastsættelse af forudsætninger, herunder om nøglekontrollerne er designet og implementeret hensigtsmæssigt samt, hvorvidt disse har fungeret effektivt i regnskabsåret. Vurdering af værdiansættelsesmetoder og modeller med udgangspunkt i investeringernes karakteristika samt vores branchekendskab og erfaring. Stikprøvevis kontrol af datagrundlag samt beregningsmodeller.

Måling af unoterede investeringer	Forholdet er behandlet således i revisionen
<ul style="list-style-type: none"> • Fastsættelse af fremtidige pengestrømme, herunder lejeindtægter, niveauer for tomgang, indtjening m.v. • Fastsættelse af forrentnings- og afkastkrav, herunder investeringsspecifikke risikotillæg. <p>Ledelsen har nærmere beskrevet principper og forudsætninger for målingen af unoterede investeringer i anvendt regnskabspraksis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdering af de væsentligste ledelsesmæssige skøn og valg i forhold til historisk udvikling, eksterne markedsdata samt stikprøvevis kontrol til underliggende dokumentation.

Måling af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter	Forholdet er behandlet således i revisionen
<p>Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter udgør 117 mia. kr. pr. 31. december 2019 (103 mia. kr. pr. 31. december 2018). Vi har vurderet, at målingen af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter er et centralt forhold ved revisionen, fordi opgørelsen af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter er kompleks, og målingen er i betydeligt omfang påvirket af ledelsesmæssige skøn, herunder forudsætninger vedrørende fremtidige begivenheder samt valg af metoder, modeller og datagrundlag. Ændringer i de ledelsesmæssige skøn samt anvendte metoder kan have væsentlig indvirkning på målingen af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter.</p> <p>De væsentligste ledelsesmæssige skøn og forudsætninger omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forventninger til fremtidige pengestrømme på indgåede forsikrings- og investeringskontrakter, herunder fastsættelse af risiko- og fortjenstmargen • Fastsættelse af forventninger til levetider • Fastsættelse af forventninger til genkøbssandsynligheder • Fastsættelse af forventninger til invalidehyppigheder og reaktiveringsintensiteter. <p>Ledelsen har nærmere beskrevet principper og forudsætninger for opgørelse af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i anvendt regnskabspraksis.</p>	<p>Baseret på vores risikovurdering har vi revideret den af ledelsen foretagne måling af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter.</p> <p>Vores revisionshandlinger, hvori vi har inddraget vores egne internationalt kvalificerede aktuarer, har omfattet følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering og test af nøglekontroller vedrørende ledelsens fastsættelse af forudsætninger, herunder om nøglekontrollerne er designet og implementeret hensigtsmæssigt samt, hvorvidt disse har fungeret effektivt i regnskabsåret. • Vurdering af grundlag og proces for fastsættelse af forudsætninger for risiko- og fortjenstmargen. • Vurdering af de anvendte invaliditets- og dødelighedsintensiteter samt reaktiveringsforudsætninger og genkøbssandsynligheder i forhold til historiske data og markedspraksis. • Vurdering af anvendte forudsætninger samt metoder og modeller i forhold til almindeligt accepterede aktuarmæssige standarder, den historiske udvikling samt tendenser. • Stikprøvevis kontrol af underliggende datas nøjagtighed og fuldstændighed samt stikprøvevis gennemgang af aktuarmæssige beregninger og modeller. • Analytiske handlinger i form af vurdering af udviklingen i hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i forhold til sidste år og udviklingen i branchestandarder og -praksis.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

København, den 3. marts 2020

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 96 35 56

Jacques Peronard
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne16613

Michael Thorø Larsen
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne35823

Resultatopgørelse og Totalindkomstopgørelse

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		2019	2018
1	Bruttopræmier	11.559.027	9.672.088
	Afgivne forsikringspræmier	-81	-1.201
	Præmier f.e.r., i alt	11.558.946	9.670.887
11	Indtægter fra tilknyttede virksomheder	5.146.176	1.619
12	Indtægter fra associerede virksomheder	211.786	256.991
	Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	1.998	3.171
	Renteindtægter og udbytter mv.	1.176.165	1.535.246
2	Kursreguleringer	4.815.309	-2.873.120
	Renteudgifter	-2.107	-2.091
	Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-382.594	-218.221
	Investeringsafkast, i alt	10.966.733	-1.296.405
3	Pensionsafkastskat	-1.667.658	298.110
	Investeringsafkast efter pensionsafkastskat	9.299.075	-998.295
4	Udbetalte ydelser	-7.011.200	-6.712.959
	Modtaget genforsikringsdækning	17.782	18.301
	Forsikringsydelse f.e.r., i alt	-6.993.418	-6.694.658
	Ændring i livsforsikringshensættelser	-13.449.262	-652.384
	Ændring i genforsikringsandel	-4.908	-6.743
	Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r., i alt	-13.454.170	-659.127
	Ændring i fortjenstmargen	608.882	-521.782
18	Ændring i AP Loyalitetsbonus	-4.546	-175.718
5	Erhvervsomkostninger	-139.941	-87.946
	Administrationsomkostninger	-463.841	-292.336
	Refusion fra tilknyttede virksomheder	211.263	109.120
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-392.519	-271.162
6	Overført investeringsafkast	-226.056	-157.370
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT	396.194	192.775
7	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT AF SYGE- OG ULYKKESFORSIKRING	-732.019	-166.043
6	Egenkapitalens investeringsafkast	189.495	89.827
	RESULTAT FØR SKAT	-146.330	116.559
8	Skat	76.904	-55.483
	ÅRETS RESULTAT (TOTALINDKOMST)	-69.426	61.076
Til disposition:			
	Årets resultat	-69.426	61.076
	I alt	-69.426	61.076
Foreslås anvendt således:			
	Foreslået udbytte	3.000	2.000
	Overført til overført overskud eller underskud	-72.426	59.076
	I alt	-69.426	61.076

Balance pr. 31. december

Aktiver

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2019	31.12.2018
9	Driftsmidler	907	1.697
	MATERIELLE AKTIVER, I ALT	907	1.697
10	Investeringsjendomme og andre materielle investeringsaktiver	28.244	148.754
11	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	7.596.440	7.281.636
	Udlån til tilknyttede virksomheder	70.000	0
12	Kapitalandele i associerede virksomheder	669.181	1.257.085
	Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt	8.335.621	8.538.721
	Kapitalandele	1.400.296	1.993.823
	Investeringsforeningsandele	5.753.098	6.120.288
	Obligationer	49.437.253	42.502.939
	Pantesikrede udlån	2.265.473	3.806.153
	Andre udlån	82	147
	Øvrige	4.692.859	4.697.325
	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	63.549.061	59.120.675
13	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	71.912.926	67.808.150
14	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	54.763.277	43.991.724
	Genforsikringsandele af erstatningshensættelser	203.479	198.472
	Genforsikringsandele af hensættelser til forsikringskontrakter, i alt	203.479	198.472
	Tilgodehavender hos forsikringstagere	428.729	350.220
	Tilgodehavender i forbindelse med direkte forsikringskontrakter, i alt	428.729	350.220
	Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	135.062	139.766
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	853.979	505.818
	Andre tilgodehavender	12.319	12.338
	TILGODEHAVENDER, I ALT	1.633.568	1.206.614
	Aktuelle skatteaktiver	36.297	26.936
	Udskudt pensionsafkastskat	97.482	573.540
21	Udskudte skatteaktiver	19.923	0
	Likvide beholdninger	634.782	1.064.378
	ANDRE AKTIVER, I ALT	788.484	1.664.854
	Tilgodehavende renter	467.639	519.672
	Andre periodeafgrænsningsposter	61.294	66.476
	PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	528.933	586.148
	AKTIVER, I ALT	129.628.095	115.259.187

Balance pr. 31. december

Passiver

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2019	31.12.2018
16	Aktiekapital	1.000	1.000
17	Sikkerhedsfond	273.849	273.849
	Reserver, i alt	273.849	273.849
	Overført overskud eller underskud	2.797.731	2.870.157
	Foreslået udbytte	3.000	2.000
	EGENKAPITAL, I ALT	3.075.580	3.147.006
18	AP Loyalitetsbonus	798.678	794.132
	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, I ALT	798.678	794.132
	Præmiehensættelser	578.844	658.067
19	Livsforsikringshensættelser, gennemsnitsrente	57.201.092	53.697.939
20	Livsforsikringshensættelser, markedsrente	53.356.867	43.410.759
	Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter	1.555.063	2.163.945
	Erstatningshensættelser	4.180.340	3.310.586
	Risikomargen på skadesforsikringskontrakter	138.827	162.125
	Hensættelser til bonus og præmierabatter	136.064	98.829
	HENSÆTTELSE TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	117.147.097	103.502.250
21	Udskudte skatteforpligtelser	0	51.791
	HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT	0	51.791
	Gæld i forbindelse med direkte forsikring	137.180	97.579
	Gæld i forbindelse med genforsikring	169.487	147.719
22	Gæld til kreditinstitutter	4.358.270	5.413.315
	Gæld til tilknyttede virksomheder	757.487	595.611
	Anden gæld	2.760.304	1.206.366
	GÆLD, I ALT	8.182.728	7.460.590
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	424.012	303.418
	PASSIVER, I ALT	129.628.095	115.259.187

- 23 Sikkerhedsstillelser
- 24 Eventualaktiver og -forpligtelser
- 25 Personaleomkostninger og aflønningsoplysninger
- 26 Nærtstående parter
- 27 Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor
- 28 Koncernforhold
- 29 Investeringer og etik
- 30 Oplysninger om aktieplaceringer
- 31 Finansielle derivater
- 32 Femårsoversigt
- 33 Risikooplysninger
- 34 Bestyrelsens og direktionens ledelseshverv
- 35 Anvendt regnskabspraksis

Egenkapitalopgørelse

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.

Egenkapitalopgørelse 2019	Aktie- kapital	Sikker- hedsfond	Overført overskud eller underskud	Foreslået udbytte	Egenkapital i alt
Egenkapital 01.01.2019	1.000	273.849	2.870.157	2.000	3.147.006
Udbetalt udbytte i året	0	0	0	-2.000	-2.000
Årets resultat	0	0	-72.426	3.000	-69.426
Egenkapital 31.12.2019	1.000	273.849	2.797.731	3.000	3.075.580

Egenkapitalopgørelse 2018	Aktie- kapital	Sikker- hedsfond	Overført overskud eller underskud	Foreslået udbytte	Egenkapital i alt
Egenkapital 01.01.2018	1.000	273.849	2.811.081	2.000	3.087.930
Udbetalt udbytte i året	0	0	0	-2.000	-2.000
Årets resultat	0	0	59.076	2.000	61.076
Egenkapital 31.12.2018	1.000	273.849	2.870.157	2.000	3.147.006

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		2019	2018
1	Bruttopræmier		
	Løbende præmier	5.274.292	4.629.559
	Engangspræmier	6.617.117	5.343.335
	Arbejdsmarkedsbidrag	-332.382	-300.806
	Bruttopræmier	11.559.027	9.672.088
	Individuelt tegnede forsikringskontrakter	1.860.210	1.646.082
	Forsikringskontrakter tegnet som led i ansættelsesforhold	9.245.999	7.613.138
	Gruppelivskontrakter	785.200	713.674
	Arbejdsmarkedsbidrag	-332.382	-300.806
	Bruttopræmier	11.559.027	9.672.088
	Kontrakter med bonusordning	3.699.604	3.902.619
	Kontrakter for markedsrenteprodukter	7.859.423	5.769.469
	Bruttopræmier	11.559.027	9.672.088
Præmieindtægten vedrører udelukkende direkte dansk forretning			
	Antal forsikrede (stk.)		
	Individuelt tegnede forsikringskontrakter	212.542	210.976
	Forsikringskontrakter tegnet som led i et ansættelsesforhold	115.335	110.410
	Gruppelivskontrakter	40.507	39.519
2	Kursreguleringer		
	Investeringsejendomme	946	2.169
	Kapitalandele	1.960.505	-1.453.991
	Investeringsforeningsandele	1.688.433	-620.099
	Obligationer	-160.416	-395.982
	Pantesikrede udlån	158.209	-132.398
	Andre udlån	67	0
	Anfordringstilgodehavende	2.459	-41.857
	Øvrige (afledte finansielle instrumenter)	1.165.106	-230.962
	Kursreguleringer	4.815.309	-2.873.120
3	Pensionsafkastskat		
	Individuel PAL	-1.387.610	81.234
	Institut PAL	-268.847	233.881
	Regulering vedrørende tidligere år	-11.201	-17.005
Pensionsafkastskat	-1.667.658	298.110	
4	Udbetalte ydelser		
	Forsikringssummer ved død	-424.528	-351.930
	Forsikringssummer ved kritisk sygdom	-6.600	-6.700
	Forsikringssummer ved invaliditet	-12.349	-9.211
	Forsikringssummer ved udløb	-199.406	-208.412
	Pensions- og renteydelser	-1.865.825	-1.793.457
	Tilbagekøb	-4.093.830	-3.930.443
	Kontant udbetalte bonusbeløb	-408.662	-412.806
Udbetalte ydelser	-7.011.200	-6.712.959	
5	Erhvervsomkostninger		
	Provisioner af selskabets direkte kontrakter	-2.969	-3.343
	Andre erhvervsomkostninger	-136.972	-84.603
Erhvervsomkostninger	-139.941	-87.946	
6	Egenkapitalens investeringsafkast og overført investeringsafkast		
	Forrentning af egenkapitalen	189.495	89.827
	Overført investeringsafkast af syge- og ulykkesforsikring	36.561	67.543
Overført investeringsafkast	226.056	157.370	

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		2019	2018
7	Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring		
	Præmieindtægter		
	Bruttopræmier	662.766	593.972
	Afgivne forsikringspræmier	-49.635	-45.427
	Ændring i præmiehensættelser	79.223	-17.867
	Ændring i fortjenstmargen	0	3.393
	Ændring i genforsikringsandel af præmiehensættelser	0	-1.599
	Præmieindtægter f.e.r., i alt	692.354	532.472
	Forsikringsteknisk rente	-39.161	-35.731
	Erstatningsudgifter		
	Udbetalte erstatninger	-399.926	-358.325
	Modtaget genforsikringsdækning	4.774	115.464
	Ændring i erstatningshensættelser	-613.054	-417.178
	Ændring i risikomargen	23.298	20.841
	Ændring i genforsikringsandel af erstatningshensættelser	5.302	-92.471
	Erstatningsudgifter f.e.r., i alt	-979.606	-731.669
	Bonus og præmierabatter	-37.235	12.547
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger		
	Erhvervsomkostninger	-58.995	-66.023
	Administrationsomkostninger	-128.964	-74.371
	Provisioner og gevinstandele fra genforsikringselskaber	567	1.025
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-187.392	-139.369
	Investeringsafkast	-180.979	195.707
	Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring	-732.019	-166.043
	Bruttoerstatningsudgifter		
	Erstatningsudgifter vedrørende skader indtruffet i regnskabsåret	-729.501	-942.495
	Afløbsresultat vedrørende skader indtruffet i tidligere regnskabsår	-283.479	166.992
	Bruttoerstatningsudgifter	-1.012.980	-775.503
	Genforsikringens andel af erstatningsudgifter		
	Erstatningsudgifter vedrørende skader indtruffet i regnskabsåret	28.087	41.004
	Afløbsresultat vedrørende skader indtruffet i tidligere regnskabsår	-18.011	-18.011
	Genforsikringens andel af erstatningsudgifter	10.076	22.993
	Erstatningsudgifter f.e.r., i alt	-1.002.904	-752.510
	Afløbsresultat for egen regning	-301.490	148.981
	Ændring i erstatningshensættelser		
	Ændring i bruttoerstatningshensættelser, i alt	-869.755	-324.745
	Ændring i hensættelser for løbende ydelser som følge af diskontering overført til <i>Forsikringsteknisk rente og Investeringsafkast</i>	256.701	-92.433
	Ændring i erstatningshensættelser	-613.054	-417.178
	Bruttoerstatningsudgifter		
	Antallet af erstatninger (stk.)	1.006	903
	Gennemsnitlig erstatning for indtrufne skader	1.007	859
	Erstatningsfrekvens	0,3%	0,3%
	Forsikringsteknisk rente		
	Beregnet forsikringsteknisk rente af præmiehensættelser opgjort efter §69a	1.608	6.239
	Diskontering af erstatningshensættelser overført fra <i>Ændring i erstatningshensættelser</i>	-40.769	-41.970
	Forsikringsteknisk rente	-39.161	-35.731
	Investeringsafkast		
	Investeringsafkast vedrørende regnskabsperioden, jf. note 6	36.561	67.543
	Overført til <i>Forsikringsteknisk rente</i>	-1.608	-6.239
	Effekt af ændret diskonteringsrate af erstatningshensættelser overført fra <i>Ændring i erstatningshensættelser</i>	-215.932	134.403
	Investeringsafkast	-180.979	195.707

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		2019	2018
8	Skat		
	Ændring i udskudt skat, tidligere år	382	-39.456
	Ændring i udskudt skat	72.966	-21.546
	Regulering til aktuel skat, tidligere år	5.227	9.694
	Udenlandske skatter	-1.671	-4.175
	Skat	76.904	-55.483
	Skatteprocent		
	Årets resultat før skat	-146.330	116.559
	Resultat af selvstændigt selskabsskattepligtige dattervirksomheder	-124.705	-798
	Skattemæssige reguleringer	-60.627	-17.827
	Korrigeret resultat for året	-331.662	97.934
	Dansk skat heraf, aktuel dansk skattesats	72.966	-21.545
	Reguleringer til tidligere år	5.609	-29.763
	Udenlandske skatter	-1.671	-4.175
	Resultatført skat af årets resultat	76.904	-55.483
9	Driftsmidler		
	Kostpris primo	2.920	2.681
	Tilgang	0	943
	Afgang	-929	-704
	Kostpris ultimo	1.991	2.920
	Afskrivninger primo	-1.223	-1.187
	Tilgang	-249	-320
	Afgang	388	284
	Afskrivninger ultimo	-1.084	-1.223
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	907	1.697
10	Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver		
	Dagsværdi/regnskabsmæssig værdi primo	148.754	161.020
	Afgang	-14.870	-15.952
	Værdiregulering til dagsværdi	1.257	3.686
	Dagsværdi/regnskabsmæssig værdi ultimo	135.141	148.754
	Heraf indregnet under investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 14	-106.897	0
	I alt	28.244	148.754
	Afkastprocenter, der er lagt til grund ved værdiansættelse til dagsværdi efter DCF-modellen:		
	Vægtet gennemsnit	5,8%	5,8%
	Vægtet gennemsnit erhvervsejendomme	5,8%	5,8%
	Vægtet gennemsnit boligejendomme	-	-
	På udvalgte ejendomme har der været eksterne eksperter involveret i værdiansættelsen.		

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2019	31.12.2018		
11	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder				
	Regnskabsmæssig værdi primo	20.902.136	22.794.239		
	Tilgang	1.922.389	40.278		
	Afgang	-2.063.299	-1.034.000		
	Udbetalt udbytte	-500.000	-900.000		
	Negativ goodwill	125.700	0		
	Resultat	5.020.476	1.619		
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	25.407.402	20.902.136		
	Heraf indregnet under investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 14	-17.810.962	-13.620.500		
	I alt	7.596.440	7.281.636		
	Heraf foreslået udbytte	0	500.000		
Supplerende oplysninger vedrørende kapitalandele i tilknyttede virksomheder:					
	<u>Navn</u>	<u>Hjemsted</u>	<u>Ejerandel</u>	<u>Resultat</u>	<u>Egenkapital</u>
	AP Ejendomme A/S	København	100%	919.888	7.287.081
	AP Pensionsservice A/S	København	100%	-1.525	81.941
	AP Invest Kapitalforening	København	100%	4.715.615	16.578.387
	Investeringselskabet af 15. maj 2017 A/S	København	100%	5.006	146.986
	nærpension forsikringsformidling A/S	København	100%	133	9.641
	Dansk Farmland K/S	Fredericia	100%	11.477	636.827
	Skandia A/S	København	100%	0	336
	Skandia Link Livsforsikring A/S	København	100%	-333.472	442.663
	Skandia Asset Management Fondsmæglerselskab A/S	København	100%	30.736	65.540
12	Kapitalandele i associerede virksomheder				
	Regnskabsmæssig værdi primo	2.197.949	2.205.384		
	Tilgang	410.050	37.124		
	Afgang, herunder udbetalt udbytte	-386.124	-301.550		
	Resultat - indregnet via resultatopgørelsen	211.786	256.991		
	Kapitalandele i associerede virksomheder	2.433.661	2.197.949		
	Heraf indregnet under investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 14	-1.764.480	-940.864		
	I alt	669.181	1.257.085		
13	Investeringsaktiver tilknyttet gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter				
	Specifikation af investeringsaktiver tilknyttet gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter, samt deres afkastprocent, fremgår af oversigter i ledelsesberetningen.				
14	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter				
	Investeringssejendomme	106.897	0		
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	17.810.962	13.620.500		
	Kapitalandele i associerede virksomheder	1.764.480	940.864		
	Kapitalandele	14.365.845	10.939.045		
	Investeringsforeningsandele	11.065.912	8.494.935		
	Obligationer	8.128.541	10.019.306		
	Pantsikrede udlån	1.404.471	0		
	Anfordringstilgodehavender	-324.376	-22.926		
	Øvrige	440.545	0		
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	54.763.277	43.991.724		

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.

31.12.2019

31.12.2018

15 Aktiver og forpligtelser til dagsværdi

Sammenhæng til regnskabsposter

Investeringsaktiver, i alt	71.912.926
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	54.763.277
Fratrukket, investeringsaktiver udvalgt af kunder for egen risiko, indeholdt i markedsrenteprodukter	-3.161.563
Fratrukket, Investeringsaktiver som ikke er tilknyttet markeds- eller gennemsnitsrenteprodukter (Egenkapitalen)	-2.010.534
Fratrukket, Kapitalandele i og udlån til tilknyttede virksomheder	-25.477.402
Fratrukket anfordringstilgodehavender, jf. note 14	324.376
Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi, indgår i regnskabsposten "Gæld til kreditinstitutter "	-3.805.479
Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi, indgår i regnskabsposten "Anden gæld"	-1.498.171

Aktiver og forpligtelser til dagsværdi

91.047.430

Ved en opgørelse til dagsværdi menes den pris, der vil blive opnået ved salg af et aktiv, eller den pris som skal betales for at overdrage en forpligtelse ved en normal transaktion mellem markedsdeltagere på målingstidspunktet. AP Pensions aktiver og forpligtelser inddeles i et dagsværdihierarki, som består af tre niveauer:

Niveau 1: Noterede priser

For niveau 1 aktiver og forpligtelser gælder, at disse er værdiansat i overensstemmelse med en ikke reguleret offentlig kurs observeret på et aktivt marked på balancedagen. Eksempler herpå er børsnoterede obligationer, kapitalandele, investeringsforeningsandele mv.

Niveau 2: Observerbare input

For niveau 2 aktiver og forpligtelser gælder, at disse i væsentligt omfang er værdiansat på baggrund af observerbare markedsinput eller alternativt indikative priser stillet af banker/børsmæglere. Eksempler herpå er f.eks. afledte finansielle instrumenter som værdiansættes ud fra almindeligt anerkendte værdiansættelsesmetoder med udgangspunkt i markedsinput som rentekurver, valutakurser, volatilitetsflader mv. Et andet eksempel er direkte investeringer i investeringsejendomme, hvor input som kvadratmeterpriser, afkastkrav og huslejeniveau kan aflæses i markedet.

Niveau 3: Ikke-observerbare input

For niveau 3 aktiver og forpligtelser gælder, at værdiansættelsen af disse ikke alene kan baseres på observerbare markedsinput, men ligeledes i væsentligt omfang fastsættes med udgangspunkt i ikke observerbare input, som indgår i for eksempel DCF-modeller, indre værdis metode eller lignende beregningsmodeller. Værdiansættelsesmodellerne indeholder i nogle tilfælde skøn eller antagelser omkring aktuelle eller fremtidige forhold. Eksempler på niveau 3 aktiver er investeringsejendomme, private equity investeringer, direkte udlån, unoterede kapitalandele og unoterede investeringsforeningsandele.

Aktiver	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Investeringsforeningsandele	0	28.245	0
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	667.764
Kapitalandele	2.705.799	0	377.387
Investeringsforeningsandele	418.795	717.332	2.224.095
Obligationer	47.540.334	15.853	0
Pantesikrede udlån	0	0	2.260.947
Afledte finansielle instrumenter	0	5.052.861	0
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter	22.720.585	1.717.274	9.599.222
Øvrige	278.702	25.885	0
Total	73.664.215	7.557.450	15.129.415
Finansielle forpligtelser			
Afledte finansielle instrumenter	0	-1.498.171	0
Gæld til kreditinstitutter	-3.805.479	0	0
Total	-3.805.479	-1.498.171	0
Aktiver og forpligtelser til dagsværdi	69.858.736	6.059.279	15.129.415

Specifikation af niveau 3 undergrupper og afstemning primo til ultimo

	Primo	Overførsler til/fra andre niveauer	Kurs-regulering	Køb/salg/afvikling	Ultimo
CRE/Direkte Lån	3.533.788	0	198.220	-70.425	3.661.582
Ejendomsfonde	2.368.542	0	175.183	-467.184	2.076.541
Infrastrukturfonde	1.085.411	0	69.187	21.027	1.175.624
Kreditfonde	4.284.264	0	215.666	265.015	4.764.945
Private Equity	1.518.590	0	207.054	-21.954	1.703.690
Skovfonde	523.539	0	12.800	-86.128	450.211
Unoterede kapitalandele	1.001.096	0	59.546	61.968	1.122.610
Øvrige	675.852	-294.180	37.756	-245.217	174.212
	14.991.081	-294.180	975.412	-542.898	15.129.415

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr. 31.12.2019 31.12.2018

15	Aktiver og forpligtelser til dagsværdi (fortsat)	Værdi	Metode	Væsentligste input	Følsomhed
	Værdiansættelsesmetoder og følsomheder				
	CRE/Direkte Lån	3.661.582		1 Investeringsspecifikke kreditspændstillæg til rentekurven baseret på selskabets interne rating	Ved ét ratingtrins ned- eller opgradering ændres markedsværdien med -117/+143 mio.kr.
	Ejendomsfonde	2.076.541		2 Resultatudvikling i den underliggende fond	
	Infrastrukturfonde	1.175.624		2 Resultatudvikling i den underliggende fond	
	Kreditfonde	4.764.945		2 Resultatudvikling i den underliggende fond	
	Private Equity	1.703.690		3 Resultatudviklingen i den underliggende fond + udvikling i markedsbaseret indeks	Ved en ændring i det markedsbaserede indeks på +/- 7,5% ændres markedsværdi med -128/+128 mio.kr.
	Skovfonde	450.211		2 Resultatudvikling i den underliggende fond	
	Unoterede kapitalandele	1.122.610		4 Resultatudvikling i den underliggende fond	
	Øvrige	174.212		2 Resultatudvikling i den underliggende fond	
	Metode 1: Cashflowbaseret diskonteringsmodel				
	Metode 2: Rapporteret dagsværdi				
	Metode 3: Rapporteret dagsværdi + eventuel markedsværdijustering afledt af udvikling i et defineret vægтет markedsbaseret indeks				
	Metode 4: Indre værdis metode				
16	Aktiekapital, realiseret resultat og kapitalgrundlag				
	Aktiekapital				1.000 1.000
	Aktiekapitalen består af 1 aktie à 1.000 t.kr.				
	Aktiekapitalen er ikke opdelt i aktieklasser.				
	Egenkapital				194.202 246.170
	De forsikrede				-140.154 -303.760
	Realiseret resultat i alt				54.048 -57.590
	Kapitalgrundlag				
	Egenkapital				3.075.580 3.147.006
	Ansvarlig lånekapital (maksimeret til 50% af solvenskapitalkrav)				798.678 670.016
	Fortjenstmargen i solvensbalancen				1.081.896 1.238.751
	Ændret værdiansættelse af immaterielle anlægsaktiver i solvensbalancen				-266.802 -269.304
	Ændrede indregningsprincipper for udskudt skat i solvensbalancen				-239.786 -239.786
	Øvrige effekter i solvensbalancen				-40.049 0
	Kapitalgrundlag i solvensbalancen				4.409.517 4.546.683
17	Sikkerhedsfond				273.849 273.849
	Af sikkerhedsfonden er 137.712 t.kr. henlagt af ubeskattede midler.				
	Egenkapitalen i Finanssektorens Pensionskasse blev i forbindelse med fusion pr. 1. januar 2012 indskudt uden aktuel skattebetaling i overensstemmelse med reglerne i selskabsskatteloven.				
	Hvis egenkapitalen nedbringes til mindre end 2.643 mio.kr., vil det udløse genbeskatning med op til 209 mio.kr. svarende til skat af den fra FSP indskudte egenkapital pr. 1. januar 2012.				
	Jf. regnskabsbekendtgørelsens § 76 er der ikke afsat udskudt skat af den ubeskattede del af sikkerhedsfonden eller den ved fusionen erhvervede ikke-selskabsbeskattede egenkapital, idet ledelsen med baggrund i realiserede resultater siden 2012 og forventninger til de kommende år ikke forventer, at der indtræffer en situation, der vil udløse beskatning.				
18	AP Loyalitetsbonus				
	Saldo primo				794.132 618.414
	Udlodning af AP Loyalitetsbonus før PAL				0 200.000
	Overført ubetinget direkte til rentegrupper				-4.587 -2.386
	Forrentning				22.371 16.763
	PAL				-2.724 -32.799
	Udbetalinger				-25.884 -17.444
	Overført til/fra gennemsnitsrente- og markedsrentehensættelser				15.370 11.584
	Saldo ultimo				798.678 794.132

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2019	31.12.2018			
19	Livsforsikringshensættelser - gennemsnitsrente					
	Livsforsikringshensættelser primo	53.697.939	53.928.445			
	Fortjenstmargen primo	1.430.925	1.107.896			
	Forsikringsmæssige hensættelser primo	55.128.864	55.036.341			
	Kollektivt bonuspotentiale primo	-4.471.719	-5.547.142			
	Akkumuleret værdiregulering primo	-8.116.223	-8.340.087			
	Retrospektive hensættelser primo	42.540.922	41.149.112			
	Tilgang ved fusion, livsforsikringshensættelser	0	114.933			
	Bruttopræmier	3.699.604	3.902.618			
	Rentetilskrivning	1.420.509	1.485.974			
	Forsikringsydelse	-3.413.954	-3.745.815			
	Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-154.747	-157.621			
	Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-117.570	-97.878			
	Overført til/fra unit-linked kontrakter	188.676	-110.401			
	Retrospektive hensættelser ultimo	44.163.440	42.540.922			
	Akkumuleret værdiregulering ultimo	9.940.614	8.116.223			
	Kollektivt bonuspotentiale ultimo	4.138.195	4.471.719			
	Forsikringsmæssige hensættelser ultimo	58.242.249	55.128.864			
	Fortjenstmargen ultimo	-1.041.157	-1.430.925			
	Livsforsikringshensættelser - gennemsnitsrente	57.201.092	53.697.939			
Fordeling af livsforsikringshensættelser efter rentegrupper for de forsikringsbestande der er omfattet af bekendtgørelse om kontributionsprincippet 31.12.2019:						
	Garanterede ydelser	Individuelt bonus-potentiale	Kollektivt bonus-potentiale	Fortjenst-margen	Udlægskonto	Risikomargen
R2 1,00%-2,00%	5.747.411	0	667.039	187.422	0	13.504
AIA 1,00%-2,00%	13.713.794	0	711.646	0	0	32.557
FSP 2,00%-3,00%	4.827.396	0	354.391	40.181	0	16.042
R3 2,00%-3,00%	1.782.230	0	208.465	82.778	0	5.900
R4 3,00%-4,00%	3.835.703	0	189.657	88.505	0	11.795
R5 4,00%-5,00%	12.748.233	0	645.563	187.560	0	205.213
	42.654.767	0	2.776.761	586.446	0	285.011
Risikogrupper			172.843			0
Omkostningsgrupper			4.827			0
I alt			2.954.431			0
			Afkast	Bonusgrad		
R2 1,00%-2,00%			5,2%	12,3%		
AIA 1,00%-2,00%			4,2%	5,5%		
FSP 2,00%-3,00%			7,3%	10,8%		
R3 2,00%-3,00%			4,5%	14,5%		
R4 3,00%-4,00%			6,9%	7,0%		
R5 4,00%-5,00%			8,1%	8,6%		
	Omkostningsgrupper inden for kontribution					
	Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus				100.151	102.264
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger				-213.373	-129.235
	Omkostningsresultat				-113.222	-26.971
	Omkostningsresultat				-0,26%	-0,06%
	Risikogrupper inden for kontribution					
	Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus				8.064	75.566
	Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus				0,02%	0,18%
	Forrentning af kundemidler efter omkostninger før skat				6,2%	0,3%

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.

19 Livsforsikringshensættelser - gennemsnitsrente (fortsat)

Fordeling af livsforsikringshensættelser efter rentegrupper for de forsikringsbestande der er omfattet af bekendtgørelse om kontributionsprincippet ultimo 2018:

	Garanterede ydelser	Individuelt bonus-potentiale	Kollektivt bonus-potentiale	Fortjenstmargin	Udlægskonto	Risikomargen
R2 1,00%-2,00%	5.077.439	0	852.881	207.217	0	11.587
AIA 1,00%-2,00%	11.499.159	0	847.596	265.086	0	24.489
FSP 2,00%-3,00%	4.606.769	0	494.211	86.412	0	13.486
R3 2,00%-3,00%	1.679.470	0	309.213	89.082	0	4.998
R4 3,00%-4,00%	3.789.313	0	308.086	111.313	0	10.229
R5 4,00%-5,00%	12.350.886	0	777.934	298.358	0	93.405
	39.003.036	0	3.589.921	1.057.468	0	158.194
Risikogrupper			187.694		0	
Omkostningsgrupper			219		0	
I alt			3.777.834		0	

	Afkast	Bonusgrad
R2 1,00%-2,00%	-0,2%	16,8%
AIA 1,00%-2,00%	0,6%	7,5%
FSP 2,00%-3,00%	2,1%	14,5%
R3 2,00%-3,00%	0,5%	21,0%
R4 3,00%-4,00%	2,2%	10,6%
R5 4,00%-5,00%	2,0%	10,0%

Fordeling af livsforsikringshensættelser efter forsikringskontrakternes oprindelige grundlagsrenter ultimo for de forsikringsbestande, der ikke er omfattet af bekendtgørelse om kontributionsprincippet 31.12.2019:

	Garanterede ydelser	Individuelt bonus-potentiale	Kollektivt bonus-potentiale	Fortjenstmargin	Risikomargen
AP Stabil 0%	157.352	9.534.635	1.183.764	454.711	157.352
Gruppeliv mv. 0%	692.590	0	0	0	3.702
>5,00%	23.553	0	0	0	0
	873.495	9.534.635	1.183.764	454.711	161.054

	Afkast	Bonusgrad
AP Stabil 0%	9,0%	105,0%
Gruppeliv mv. 0%	0,1%	0,0%
>5,00%	0,1%	0,0%

Omkostningsgrupper uden for kontribution

Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	54.596	55.357
Forsikringsmæssige driftsomkostninger	-62.997	-48.341
Omkostningsresultat	-8.401	7.016
Omkostningsresultat	-0,08%	0,06%

Risikogrupper uden for kontribution

Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus	109.505	22.312
Risikoresultat efter tilskrivning af risikobonus	1,00%	0,20%

Fordeling af livsforsikringshensættelser efter forsikringskontrakternes oprindelige grundlagsrenter ultimo for de forsikringsbestande, der ikke er omfattet af bekendtgørelse om kontributionsprincippet ultimo 2018:

	Garanterede ydelser	Individuelt bonus-potentiale	Kollektivt bonus-potentiale	Fortjenstmargin	Risikomargen
AP Stabil 0%	23.044	9.508.146	693.885	373.457	23.044
Gruppeliv mv. 0%	663.997	0	0	0	3.924
>5,00%	27.996	0	0	0	0
	715.037	9.508.146	693.885	373.457	26.968

	Afkast	Bonusgrad
AP Stabil 0%	-1,4%	102,0%
Gruppeliv mv. 0%	0,5%	0,0%
>5,00%	0,5%	0,0%

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2019	31.12.2018							
20	Livsforsikringshensættelser - markedsrente									
	Livsforsikringshensættelser primo	43.410.758	40.499.895							
	Fortjenstmargen primo	733.022	524.176							
	Forsikringsmæssige hensættelser primo	44.143.780	41.024.071							
	Akkumuleret værdiregulering primo	-82.505	183.463							
	Retrospektive hensættelser primo	44.061.275	41.207.534							
	Tilgang ved fusion, livsforsikringshensættelser	-	1.913.039							
	Bruttopræmier	7.859.423	5.769.469							
	Rentetilskrivning	6.168.625	-1.909.064							
	Forsikringsydelse	-3.571.362	-2.949.701							
	Omkostningstillæg	-74.955	-83.568							
	Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-161	2.272							
	Overført til/fra overskudskapital, netto	-15.370	-11.584							
	Overført til/fra bonusberettigede kontrakter	-184.088	122.879							
	Retrospektive hensættelser ultimo	54.243.387	44.061.276							
	Akkumuleret værdiregulering ultimo	-372.613	82.505							
	Forsikringsmæssige hensættelser ultimo	53.870.774	44.143.781							
	Fortjenstmargen ultimo	-513.907	-733.022							
	Livsforsikringshensættelser - markedsrente	53.356.867	43.410.759							
	Forrentning af kundemidler efter omkostninger før skat	14,2%	-3,9%							
	Andel af gennemsnitlige									
År til pension	hensættelser	Afkast	Risiko							
30 år	3,2%	20,0%	4,75							
15 år	8,0%	15,3%	4,25							
5 år	3,2%	9,7%	3,50							
5 år efter	0,7%	5,2%	2,00							
Ikke livscyklus	34,5%	12,0%	3,75							
Risikotallet er kategoriseret ved anvendelsen af følgende skala:										
<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> <td>7</td> </tr> </table>				1	2	3	4	5	6	7
1	2	3	4	5	6	7				
<p style="text-align: left;">← Lav risiko</p> <p style="text-align: right;">Høj risiko →</p> <p style="text-align: left;">Typisk lavt afkast</p> <p style="text-align: right;">Typisk højt afkast</p>										
21	Udskudt skat									
	Skattemæssigt underskud og fradragsbegrænsning	-120.045	-178.189							
	Hensatte forpligtelser	-	-326							
	Institut-PAL og individuel PAL	-	115.915							
	Inventar	-527	-196							
	Ejendomme	100.649	114.587							
	Udskudt skat	-19.923	51.791							
	Saldo primo	51.791	-9.210							
	Andel af primo overført fra/til tidligere 3A beskattet koncernselskab	1.632	0							
	Årets forskydning, jf. note 8	-73.346	61.001							
Udskudt skat	-19.923	51.791								

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		31.12.2019	31.12.2018
22	Gæld til kreditinstitutter		
	Gæld til kreditinstitutter, herunder køb af investeringsaktiver med valør efter balancedagen	552.791	1.460.972
	Collateral, kontant modtaget	3.805.479	3.952.343
	I alt	4.358.270	5.413.315
	Af gælden forfalder mere end 5 år efter balancetidspunktet	0	0
23	Sikkerhedsstillelser		
	Følgende aktiver til regnskabsmæssig værdi er medtaget i register efter §167 i lov om finansiel virksomhed:		
	Investeringsejendomme	135.141	148.754
	Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder	27.841.063	23.100.085
	Kapitalandele	15.766.091	12.932.818
	Investeringsforeningsandele	9.279.374	6.450.985
	Obligationer	57.116.151	53.428.334
	Pantesikrede udlån	3.669.944	3.806.153
	Andre udlån	82	147
	Øvrige (herunder derivater mv.)	3.621.694	4.697.325
	Genforsikringskontrakter	203.841	198.472
	Tilgodehavender hos forsikringsvirksomheder	135.062	139.766
	Tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder	924.388	505.818
	Anfordringstilgodehavender	633.533	126.852
	Tilgodehavende renter	469.639	519.972
	Registrerede aktiver i alt	119.796.003	106.055.481
	Følgende aktiver til regnskabsmæssig værdi er stillet til sikkerhed på collateral-aftaler vedrørende finansielle instrumenter eller er refinansieret og dermed ikke disponible:		
	Obligationer og likvide beholdninger	211.325	210.547
24	Eventualaktiver og -forpligtelser		
	EU-domstolen har i 2014 afsagt en præjudiciel dom, hvorefter visse ydelser til investeringsforeningslignende pensionskasser potentielt kan fritages for moms. Østre Landsret har i 2015 truffet endelig dansk afgørelse i sagen og SKAT har i forlængelse heraf udsendt styresignaler herom senest i 2019.		
	Styresignalerne implementerer praksisændringen i dansk praksis så pensionskasser og livsforsikringselskaber omfattes af momsfritagelsen. Selskabet har opgjort skønnet tilgodehavende efter retningslinjerne i styresignalerne. Den endelige definition af hvilke ydelser, der er omfattet af fritagelsen samt opgørelsen af kravendes endelige størrelse vil først blive afklaret ved sagsbehandling hos SKAT. Som følge af usikkerheden er tilgodehavendet ikke indregnet.		
	Selskabet hæfter ubegrænset og solidarisk for selskabsskat i andre sambeskattede selskaber i sambeskatningskredsen.		
	Selskabet er fællesregistreret med de øvrige virksomheder i AP-koncernen. Som følge heraf hæfter selskabet solidarisk for det samlede afgiftstilsvaret med de øvrige virksomheder under fællesregistreringen.		
	Selskabet har givet tilsagn om yderligere investering i aktier, investeringsfonde mv. for et beløb på 5.903.343 t.kr. (2018: 5.129.286 t.kr.)		
	Selskabet har indgået 34 frigørelsesattester, der beskytter kunderne mod manglende betalingsevne hos forsikringsformidlere/pengeinstitutter. Forpligtelsen er ubegrænset og beløbsmæssig variabel.		
	Selskabets størrelse og forretningsomfang indebærer, at selskabet til stadighed er part i diverse rets- og ankenævnsager, vedrørende forsikringsbestanden. De verserende sager forventes ikke at få væsentlig indflydelse på selskabets finansielle stilling.		
	Selskabet har i 2016 modtaget stævning i form af gruppesøgsmål vedrørende omvalg til markedsrente i det tidligere FSP Pension i 2011. Stævningen mod selskabet kommer fra Foreningen Gruppessøgsmål, som omfatter 211 medlemmer. Selskabet fusionerede med FSP Pension i 2012. Det er sagsøgernes påstand, at omvalget skal annulleres, og at kunderne derved skal stilles, som om de ikke havde foretaget omvalg fra gennemsnitsrente til markedsrente. Sagerne har tidligere været behandlet i Ankenævnet for Forsikring og sagerne blev afgjort til selskabets fordel i 2016. Sagsøgerne har i 2017 valgt at indklage sagen for byretten. Landsretten har i 2018 afvist at behandle sagen som et gruppesøgsmål. Procesbevillingsnævnet har efterfølgende givet sagsøgerne afslag på at kære sagen til Højesteret. I juni 2019 har selskabet modtaget 176 individuelle stævninger fra samme personkreds og med samme påstand, som indgik i gruppesøgsmålet. Sagerne er henvist til behandling i Landsretten.		

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.		2019	2018
25	Personaleomkostninger og aflønningsoplysninger		
	Personaleomkostninger		
	Lønninger og vederlag	362.124	239.963
	Pensionsbidrag	61.188	41.348
	Afgifter beregnet på grundlag af personaleantallet eller lønsummen	59.876	39.392
	Personaleomkostninger i alt	483.188	320.703
	Aflønningsoplysninger i henhold til bekendtgørelse om lønpolitik mv.		
		Antal personer i gruppen	
		<u>2019</u>	<u>2018</u>
	Fast løn og pensionsbidrag til direktion	3,6	2,4
	Variabel løn og pensionsbidrag til direktion		
	Vederlag til bestyrelse	9,0	9,0
	Fast løn og pensionsbidrag til øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil	37,3	31,4
	Variabel løn og pensionsbidrag til øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil		
	Lønninger, pensionsbidrag og vederlag til direktion, bestyrelse og øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil		
	Heraf tildelt fratrædelsesgodtgørelse til risikotagere	1,0	1,0
	I forbindelse med Jesper Grundvad Bjerres fratrædelse er der i regnskabet i henhold til ansættelses- og fratrædelseskontrakt indregnet 6 måneders løn og lønaccessorier samt en godtgørelse i forbindelse med fratrædelse svarende til 6 måneders løn og lønaccessorier, i alt 1,9 mio.kr.		
	Selskabets lønpolitik er gengivet på www.appension.dk/loenpolitik .		
	Faste lønninger, pensionsbidrag og vederlag til direktion		
	Nils Bo Normann Rasmussen, adm. direktør	5.484	4.951
	Jesper Grundvad Bjerre (fratrådt 28. maj 2019)	5.366	3.679
	Henrik Engmark (tiltrådt 1. juni 2019)	1.691	0
	Sara Brinks Larsen (tiltrådt 1. juni 2019)	1.685	0
	Thomas Møller (tiltrådt 1. august 2018)	3.307	1.234
	I alt	17.533	9.864
	Nils Bo Normann Rasmussen kan opsige sin stilling med 12 måneders varsel. AP Pension kan opsige Nils Bo Normann Rasmussen med 12 måneders varsel, og han vil i så fald modtage en fratrædelsesgodtgørelse svarende til 12 måneders løn.		
	Øvrige direktionsmedlemmer kan opsige deres stilling med 6 måneders varsel. AP Pension kan opsige øvrige direktionsmedlemmer med 6 måneders varsel, og de vil i så fald modtage en fratrædelsesgodtgørelse svarende til 6 måneders løn.		
	Vederlag til bestyrelse		
	Niels Dengsø Jensen	560	519
	Søren Dalum Tinggaard	571	489
	Betina Christensen	170	127
	Ole Ernstsén Hansen	260	170
	Björg Houmøller	308	206
	Karsten Laursen	170	170
	Jesper Munck Loiborg	318	272
	Lasse Nyby	280	250
	Peter Thomasen	170	170
	I alt for medlemmer i bestyrelsen på tidspunktet for regnskabsafslæggelsen	2.807	2.373
	Søren Herrestrup Husted	0	43
	Jørgen Dencker Wisborg	0	53
	I alt vederlag til bestyrelse	2.807	2.469
	Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede i regnskabsperioden	465	322

Noter

Note Alle beløb er anført i hele 1.000 kr.

26	Nærtstående parter		
	Ydelser leveret mellem interne koncernselskaber		
	Administrationsydelser leveret mellem interne koncernselskaber afregnes på omkostningsdækkende basis.		
	Administrationsydelser leveret til koncernselskaber	211.263	109.120
	Administrationsydelser leveret fra koncernselskab	373.462	214.623
	Huslejeomkostning vedrørende domicil til koncernselskab	14.970	14.605
	Renteudgift, netto til/fra koncernselskaber	24	920
	Vederlagsforskelle til koncernselskab	34.747	25.992

Øvrige transaktioner med nærtstående parter

Bortset fra ovenstående og den almindelige aflønning ydet på sædvanlige vilkår har der ikke været transaktioner med nærtstående parter.

27	Honorar til generalforsamlingsvalgt revisor		
	Deloitte		
	Lovpligtig revision af årsregnskabet	1.232	1.186
	Erklæringsopgaver med sikkerhed	250	250
	Skatterådgivning	310	90
	Andre ydelser	2.781	10.900
	Samlet honorar	4.573	12.426

Honorar for ikke-revisionsmæssige ydelser leveret af Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab udgør 3.341 t.kr. (2018: 11.240 t.kr.) og består af diverse erklæringsopgaver, herunder review af mellembalancer, skattemæssig rådgivning indenfor investeringsområdet, samt anden generel rådgivning inden for regnskab samt øvrige projekter herunder finansiell due diligence.

28	Koncernforhold	
	AP Pension livsforsikringsaktieselskab er en helejet dattervirksomhed af Foreningen AP Pension f.m.b.a., Østbanegade 135, 2100 København Ø, der udarbejder koncernregnskab, hvori selskabet indgår som dattervirksomhed.	

29	Investeringer og etik	
	AP Pensions etiske retningslinier for investeringer er beskrevet i afsnittet "Investeringer og etik" i ledelsesberetningen.	

30	Oplysninger om aktieplaceringer	
	På AP Pensions hjemmeside (www.appension.dk) er der en oversigt over de 20 største aktieinvesteringer. Oversigten opdateres årligt pr. årets udgang. På forespørgsel oplyser AP Pension gerne om alle sine aktieinvesteringer. Det vil i så fald være en oversigt pr. seneste årsskifte.	

31	Finansielle derivater pr. 31.12.2019			
	AP Pension anvender finansielle instrumenter til styring af valuta-, rente- og aktierisici. Herudover anvendes rentederivater til afdækning af ydelsesgarantier.			
	Der er indgået collateralaftaler vedrørende finansielle instrumenter. I den forbindelse er der modtaget sikkerhedsstillelse i form af obligationer på 0 mio. kr., samt likvider, jf. nedenfor.			
	Finansielle instrumenter indregnes og måles til dagsværdi.			
		Udløb	Hovedstol	Regnskabsmæssig værdi
	Rentederivater	2020-2050	13.979.175	3.579.143
	Valutaterminsforretninger	2020	14.843.586	39.824
	Aktieoptioner og - futures	2020	2	16.268
	I alt finansielle instrumenter			3.635.235
	Heraf collateraliseret, modtaget i form af likvider indregnet i balancen			-3.805.479
	I alt finansielle derivater, netto			-170.244
	Indeholdt i følgende regnskabsposter:			
	Øvrige investeringsaktiver			5.133.405
	Gæld til kreditinstitutter			-3.805.479
	Anden gæld			-1.498.170
	I alt indregnet under øvrige investeringsaktiver, gæld til kreditinstitutter og anden gæld			-170.244

32	Femårsoversigt	
	Femårsoversigten bestående af hovedtal og nøgletal fremgår af afsnittet "Femårsoversigt" i ledelsesberetningen.	

33	Risikooplysninger	
	Risikooplysninger fremgår af afsnittene "Finansielle risici" samt "Forsikringsrisici" i ledelsesberetningen.	

Noter

34. Bestyrelsens og direktionens ledelseshverv

Bestyrelse

Niels Dengsø Jensen (formand)

Bestyrelsesformand: DLG a.m.b.a. (1 datterselskab)

Bestyrelsesmedlem: DLG-koncernen (6 datterselskaber)

Søren Dalum Tinggaard (næstformand)

Vice President: Danish Crown a.m.b.a. (China)

Ole Ernstsen Hansen

Director: Arla Foods amba

Bestyrelsesmedlem: Slagelse Erhvervsråd, SK Forsyning A/S og datterselskaber

Björg Houmøller

Andre hverv: Deputy Group Treasurer COOP

Jesper Munck Loiborg

Bestyrelsesmedlem: Arena CPHX Komplementar A/S, Arena CPHX P/S, Detail-Forum

Andre hverv: Medlem af Repræsentantskabet for Forenet Kredit (og medlem af valgudvalg), Medlem af Repræsentantskabet for Ejendom-Danmark, Medlem af Repræsentantskabet for Byggesocietetet, Medlem af Advisory Board Dansk Turisme Kapital

Lasse Nyby

Adm. direktør: Spar Nord Bank A/S

Bestyrelsesformand: Spar Nord Bank-koncernen (1 datterselskab)

Bestyrelsesmedlem: Finansrådet, FR I af 16. september 2015 A/S, PRAS A/S, Nykredit A/S, Totalkredit A/S, Landsdækkende Banker

Direktion

Nils Bo Normann Rasmussen

Bestyrelsesmedlem: Forsikring & Pension

Henrik Engmark

Bestyrelsesmedlem: Administrationselskabet Forenede Gruppeliv

Øvrige ledelsesmedlemmer har ikke andre ledelseshverv bortset fra i andre koncernselskaber.

Noter

35. Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med reglerne i lov om finansiel virksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til foregående år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når selskabet som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Regnskabsmæssige vurderinger og skøn

Udarbejdelsen af årsregnskabet forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger omkring fremtidige forhold, der har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. Områderne med væsentligste effekter af skøn og vurderinger er:

- Forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter
- Dagsværdi af unoterede finansielle instrumenter, herunder derivater
- Dagsværdi af investeringsejendomme

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige, ligesom uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå. Disse skøn og vurderinger er derfor naturligt vanskelige og dermed forbundet med usikkerhed selv i

perioder med stabile økonomiske forhold. Andre vil kunne komme frem til andre skøn.

Ændring i regnskabsmæssige skøn

Den årlige opdatering af levetidsforudsætninger og genkøbshyppigheder mv. har ikke påvirket selskabets livsforsikringshensættelser væsentligt for bestanden opgjort pr. 31. december 2019.

Selskabet har revurderet model og forudsætninger for værdiansættelse af hensættelser til syge- og ulykkesforsikringer, hvilket samlet har påvirket årets resultat før skat negativt med 114 mio.kr. Selskabet har revurderet forventningerne til størrelsen af forventet fremtidig indtjening, hvilket alt andet lige har reduceret for-tjenstmargenen ultimo 2019 med ca. 600 mio.kr.

Koncernregnskab

Under henvisning til § 134 i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser udarbejdes der ikke koncernregnskab for den koncern, hvori AP Pension livsforsikringsaktieselskab er moderselskab for dattervirksomhederne, som fremgår af note 11 "Kapitalandele i tilknyttede virksomheder".

Ovennævnte virksomheders regnskaber indgår i koncernregnskabet for modervirksomheden Foreningen AP Pension f.m.b.a., København.

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede virksomheder indregnes i regnskabet fra overtagelsestidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelesmetoden, hvorefter de tilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet.

Negative forskelsbeløb (badwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indtægtsføres over resultatopgørelsen.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives ikke, men gennemgås minimum én gang årligt for værdiforringelse. Er genindvindingsværdien lavere end den regnskabsmæssige værdi, foretages nedskrivning til genindvindingsværdien.

Koncerninterne transaktioner

AP Pension livsforsikringsaktieselskab leverer administrative ydelser til koncernvirksomheder. Dog forestår AP Pensionsservice A/S koncernens indkøb af it-installationer og er leverandør af it-ydelser til øvrige selskaber i koncernen.

Alle ydelser leveret mellem AP Pension livsforsikringsaktieselskab og koncerninterne virksomheder afregnes på omkostningsdækkende basis, bortset fra leje af koncernens domicil, der sker på markedsvilkår.

Koncerninterne handler med aktiver, herunder værdipapirer, sker til markedspriser.

Koncerninterne mellemværender forrentes.

Omregning af transaktioner i fremmed valuta

Alle balanceposter i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter balancedagens valutakurs. Transaktioner i årets løb omregnes til transaktionsdagens valutakurs.

Resultatopgørelsen

Præmier for egen regning

Præmier for egen regning udgøres af årets forfaldne præmier og indskud med fradrag af de til genforsikringen afgivne præmier.

Arbejdsmarkedsbidrag modregnes ved opgørelsen af præmieindtægten for egen regning.

Investeringsafkast

Indtægter fra tilknyttede virksomheder omfatter resultatet efter skat i dattervirksomheder.

Indtægter fra associerede virksomheder omfatter afkast fra investeringer, hvori ejerandelen udgør mellem 20 procent og 50 procent, og hvor der udøves en betydelig men ikke bestemmende indflydelse.

Indtægter af investeringsejendomme omfatter ejendommenes driftsresultat eksklusive renter og værdireguleringer, som opføres under de dertil bestemte poster.

Renteindtægter og udbytter mv. indeholder renter af obligationer, udlån og tilgodehavender. I regnskabsposten indgår herudover udbytte fra aktier og investeringsforeningsandele.

Kursreguleringer omfatter såvel realiserede som urealiserede gevinster og tab inkl. valutakursregulering af investeringsaktiver bortset fra tilknyttede virksomheder.

Renteudgifter indeholder renter af lån og anden gæld samt bankindeståender med negativ rente.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed indeholder ud over direkte omkostninger i forbindelse med investeringsvirksomheden tillige en andel af de samlede omkostninger, som kan henføres til handel med og administration af investeringsaktiverne.

Pensionsafkastskat (PAL)

Pensionsafkastskat dækker dels individuel PAL, som beregnes af kundernes løbende rentetilskrivning dels institut PAL, som beregnes af ændringen i ufordelte kollektive midler. Der indregnes såvel positiv som negativ PAL.

Forsikringsydelser for egen regning

Forsikringsydelser for egen regning indeholder ud over udbetalinger som følge af en forsikringsbegivenhed udbetalte beløb ved tilbagekøb samt kontant udbetalte bonusbeløb med fradrag af de fra genforsikringen refunderede erstatninger og reguleret for bevægelserne i erstatningshensættelser.

Ændring i livsforsikringshensættelser for egen regning

Ændring i livsforsikringshensættelser omfatter årets ændring i livsforsikringshensættelser for såvel gennemsnitsrenteprodukter (inkl. kollektivt bonuspotentiale) som markedsrenteprodukter for egen regning.

Ændring i fortjenstmargen

Ændring i fortjenstmargen omfatter årets ændring i fortjenstmargen.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger for egen regning

Den andel af de forsikringsmæssige driftsomkostninger, der kan henføres til erhvervelse og fornyelse af forsikringsbestanden, opføres under erhvervelsesomkostninger. Samtlige erhvervelsesomkostninger udgiftsføres ved forsikringernes tegning.

Administrationsomkostninger omfatter de periodiserede udgifter, der kan henføres til regnskabsåret herunder afgifter til offentlige myndigheder samt årets afskrivninger på driftsmidler.

Administrationsvederlag fra tilknyttede virksomheder opgøres på omkostningsdækkende basis og modregnes i de forsikringsmæssige driftsomkostninger.

Endvidere modregnes provisioner og gevinstandele fra genforsikringsselskaber.

Overført investeringsafkast

Overført investeringsafkast omfatter egenkapitalens andel af investeringsafkastet samt afkast til syge- og ulykkesforsikring.

Forsikringsteknisk resultat af syge- og ulykkesforsikring

I posten indgår det forsikringstekniske resultat af selskabets bestand af syge- og ulykkesforsikringer. Posten er specificeret i en note til årsrapporten på følgende poster:

- **Præmieindtægter for egen regning**

Præmieindtægter for egen regning omfatter årets opkrævede bruttopræmier med fradrag af de til genforsikringen afgivne præmier reguleret for bevægelserne i præmiehensættelserne svarende til en periodisering efter forsikringernes dækningsperiode samt hensættelse til tabsgivende forsikringer. Endvidere indgår andel af risikomargen henførbart til præmiehensættelserne. Præmiehensættelserne er opført særskilt under hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter.

- **Forsikringsteknisk rente**

Den forsikringstekniske rente beregnes på grundlag af årets gennemsnitlige præmiehensættelser opgjort efter regnskabsbekendtgørelsens § 69a og ved anvendelse af de løbetidsafhængige diskonteringsratser, som offentliggøres af Finanstilsynet.

I den forsikringstekniske rente indgår endvidere den del af ændringen i diskonteringen af de forsikringsmæssige hensættelser, der vedrører løbetidsforkortelsen.

Den forsikringstekniske rente reduceres med pensionsafkastskat.

- **Erstatningsudgifter for egen regning**

Erstatningsudgifter for egen regning omfatter årets udbetalte erstatninger, direkte og indirekte omkostninger forbundet med skadebehandling med fradrag af de fra genforsikringen refunderede erstatninger, reguleret for bevægelserne i erstatningshensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikringer herunder andel af risikomargen henførbart til erstatningshensættelserne.

Erstatningsudgifterne for egen regning omfatter således kendte og forventede erstatningsudgifter vedrørende regnskabsåret. Endvidere indgår forskellen (afløbsresultatet) mellem de i regnskabsåret udbetalte og hensatte erstatninger vedrørende skader indtruffet i tidligere år og erstatningshensættelserne ved regnskabsårets begyndelse.

Den del af ændringen i erstatningshensættelserne, der vedrører ændring i diskonteringen, er ikke indeholdt i erstatningsudgifterne, men er derimod indregnet i posterne "*Forsikringsteknisk rente*" og "*Investeringsafkast*" vedrørende henholdsvis løbetidsforkortelsen og ændringen i de anvendte diskonteringsratser.

Erstatningshensættelser vedrørende syge- og ulykkesforsikringer ekskl. risikomargen indgår i balancen i en samlet post tillige med erstatningshensættelserne vedrørende livsforsikring.

- **Forsikringsmæssige driftsomkostninger for egen regning**

Posten omfatter den andel af de forsikringsmæssige driftsomkostninger, der kan henføres til erhvervelse, fornyelse og administration af bestanden af syge- og ulykkesforsikringer med fradrag af provisioner og gevinstandele fra genforsikringselskaber.

Administrationsomkostningerne er reduceret med den andel af omkostningerne, som er overført til erstatningsudgifterne.

- **Investeringsafkast**

Under posten opføres den forholdsmæssige andel af investeringsafkastet, der kan henføres til selskabets bestand af syge- og ulykkesforsikringer.

Den andel af investeringsafkastet, der kan henføres til renteafkastet af den forsikringsmæssige drift, overføres til *Forsikringsteknisk rente*.

I investeringsafkastet er indregnet den del af ændringen i diskonteringen af de forsikringsmæssige hensættelser, der vedrører ændringen i de anvendte diskonteringsratser.

Skat

Aktuel skat af årets resultat beregnes med den aktuelle skatteprocent af årets forventede skattepligtige indkomst.

Der beregnes udskudt skat af alle midlertidige forskelle mellem de regnskabsmæssige og de skattemæssige værdier. Ved beregningen anvendes den skattesats, som forventes gældende i det indkomstår, hvor den udskudte skat forventes aktualiseret. Fremførte skattemæssige underskud modregnes i grundlaget for beregning af den udskudte skat.

Selskabet er sambeskattet med de øvrige virksomheder i koncernen, og der foretages fuld fordeling af selskabsskatter inden for sambeskatningen, således at selskabsskatten afregnes virksomhederne imellem. Virksomheder med negativ skattepligtig indkomst modtager således refusion (indtægt) svarende til skatteværdien af underskuddet, der anvendes af andre virksomheder i sambeskatningen. Dog anses den skattepligtige indkomst i dele af datterkoncernen AP Ejendomme samt datterkoncernen Dansk Farmland for indtjent i moderselskabet jf. selskabsskattelovens § 3A eller som følge af skatetransparens, hvorfor såvel den aktuelle som den udskudte skat er afsat i moderselskabet.

Jf. regnskabsbekendtgørelsens § 76 indregnes ikke udskudt skat af den ubeskattede del af sikkerhedsfonde eller ikke-selskabsbeskattet egenkapital erhvervet ved fusioner, hvis ledelsen med baggrund i realiserede resultater og forventninger til kommende år ikke forventer, at der indtræffer en situation, der vil udløse beskatning.

Balancen

Driftsmidler

Driftsmidler, der består af inventar, biler mv. værdiansættes til anskaffelsværdien med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Afskrivningerne foretages lineært over driftsmidlernes forventede levetid, som udgør 0 til 6 år.

Investeringsejendomme

Investeringsejendomme og investeringsejendomme under udførelse værdiansættes til dagsværdi efter principperne i bekendtgørelsen om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser ved anvendelse af DCF-modellen. Hvis det ikke er muligt at opgøre dagsværdien pålideligt, anvendes kostpris som bedste udtryk herfor.

Dagsværdien opgøres på grundlag af et budgetteret driftsafkast for de kommende 10 år (inkl. forventninger til tomgang og indekseret huslejeniveau i øvrigt for hver ejendom) samt et forventet normalårs-resultat for perioden efter år 10. Pengestrømmene tilbagediskonteres til en dagsværdi pr. balancedagen baseret på et af ledelsen fastsat inflationskorrigeret afkastkrav. Inflationskorrektionen udgør som hovedregel 2 procent. Endelig tillægges værdien af deposita.

På udvalgte ejendomme har der været eksterne eksperter involveret i værdiansættelsen og boligejendomme til salg er værdiansat til salgspris pr. kvm.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Kapitalandelene værdiansættes efter indre værdi metode, hvilket vil sige, at kapitalandelene er værdiansat til den regnskabsmæssige indre værdi opgjort efter moderselskabets regnskabsprincipper, og at virksomhedens resultat indgår i moderselskabets resultatopgørelse. Eventuel ikke-nedskrevet goodwill indgår under immaterielle aktiver.

Ved indregning af kapital- og resultatandele tages endvidere hensyn til foreliggende ejeraftaler i det omfang, at disse tilsiger en anden reel kapital- og resultatandel end den nominelle kapitalbesiddelse.

Andre finansielle investeringsaktiver

Køb og salg af andre finansielle investeringsaktiver indregnes i balancen på handelsdatoen, og samtidig indregnes en forpligtelse henholdsvis et tilgodehavende svarende til den aftalte pris. Forpligtelsen/tilgodehavendet ophører med indregning på afregningsdatoen.

Børsnoterede finansielle aktiver måles til dagsværdi på balancedagen. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer måles til nutidsværdien af udtrækningsbeløbet.

Unoterede finansielle aktiver måles til dagsværdi ud fra almindeligt anerkendte værdiansættelsesmetoder.

Dagsværdien af udlån er opgjort ved brug af anerkendte værdiansættelsesmetoder, hvor der særligt tages hensyn til ændringer i kreditrisikoen for de enkelte udlån, den risikofrie rente samt den generelle pris på risiko i markedet.

Oplysning om kurser m.v., der fremkommer efter regnskabsafslutningen, vil alene blive medtaget, såfremt disse er væsentlige for vurderingen af årsregnskabet.

Ægte salgs- og tilbagekøbsforretninger (repoforretninger) behandles som lån mod sikkerhed.

Finansielle forpligtelser modregnes i de finansielle investeringsaktiver i det omfang, der er modregningsret.

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Køb og salg af investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter indregnes i balancen på handelsdatoen, og samtidig indregnes en forpligtelse henholdsvis et tilgodehavende svarende til den aftalte pris. Forpligtelsen / tilgodehavendet ophører med indregning på afregningsdatoen. Børsnoterede investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter måles til dagsværdi på balancedagen. Dagsværdien af udtrukne børsnoterede obligationer måles til nutidsværdien af udtrækningsbeløbet.

Unoterede finansielle aktiver måles til dagsværdi ud fra almindeligt anerkendte værdiansættelsesmetoder.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Foreslået udbytte

Udbytte, som bestyrelsen indstiller til generalforsamlingens godkendelse, indregnes som en særskilt reserve i egenkapitalen. Udbytte indregnes som en forpligtelse på det tidspunkt, hvor generalforsamlingens beslutning foreligger.

Sikkerhedsfond

Vedtægtsmæssig reserve, der i henhold til lovgivningen tjener til delvis dækning af kapitalgrundlaget. Sikkerhedsfonden kan alene anvendes til fordel for de forsikrede.

AP Loyalitetsbonus

AP Loyalitetsbonus er særlige bonushensættelser af type A og bidrager til kapitalgrundlaget. AP Loyalitetsbonus etableres i udgangspunktet som kollektive hensættelser ved udlodning fra egenkapitalen og tildeles efterfølgende løbende til kundernes depoter i form af individuelle særlige bonushensættelser.

Præmiehensættelser

Præmiehensættelserne vedrører syge- og ulykkesforsikringer og opgøres efter den forenkede metode i regnskabsbekendtgørelsens § 69a. Der hensættes til den del af præmien, der vedrører risikoperioden, som forløber efter balancedagen. Endvidere indregnes også skøn over skadesudgifter til tabsgivende syge- og ulykkesforsikrings forsikringsbegivenheder, som indtræffer efter balancedagen svarende til en gennemsnitlig resterende kontraktperiode på 21 måneder.

Livsforsikringshensættelser

Livsforsikringshensættelserne opdeles i gennemsnitsrenteprodukter og markedsrenteprodukter.

Livsforsikringshensættelserne opgøres i overensstemmelse med regler anmeldt til Finanstilsynet og opdeles i garanterede ydelser, individuelle bonuspotentialer og kollektive bonuspotentialer. For forsikringer i forsikringsklasse I tegnet uden ret til bonus består livsforsikringshensættelsen udelukkende af de garanterede ydelser. For forsikringer i forsikringsklasse III består livsforsikringshensættelsen af garanterede ydelser (risikomargen) og individuelle bonuspotentialer.

Livsforsikringshensættelser før udskillelse af fortjenstmargen opgøres for hver kontrakt på baggrund af det aktuelle renteniveau. Der anvendes rentekurve med volatilitetsjustering offentliggjort af EIOPA. I rentestrukturen indregnes en reduktion som følge af pensionsafkastskat.

I livsforsikringshensættelserne er indregnet en risikomargen, som er det beløb, selskabet forventeligt vil skulle betale en anden forsikringsvirksomhed for, at denne vil overtage risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle virksomhedens bestand af forsikringer afviger fra den opgjorte nutidsværdi af de forventede betalingsstrømme.

Risikomargen opgøres for selskabet som helhed ud fra reglerne i Solvens II og fordeles ud på de enkelte grupper forholdsmæssigt efter deres bidrag til opgørelsen.

Ved opgørelsen af livsforsikringshensættelserne anvendes forudsætninger om den forventede fremtidige dødelighed og invaliditetshyppighed. Derudover anvendes forudsætninger om sand-

synligheden for overgangen til fripolice og sandsynligheden for genkøb. Forudsætningerne er fastsat på baggrund af erfaringer fra bestandene i AP Pension og anmeldt til Finanstilsynet.

• **Garanterede ydelser**

Garanterede ydelser for garanterede produkter udgør nutidsværdien af bedste skøn af de forventede garanterede betalingsstrømme, dvs. nutidsværdien af sandsynlighedsvægtede betalinger fordelt på ydelser, præmier og omkostninger til administration. Endvidere indgår risikomargen.

Undtaget herfra er hensættelser, der ikke er baseret på "pr. police" hensættelser, såsom gruppeliv, IBNR og RBNS hensættelser. Disse opgøres uændret og indregnes ligeledes under garanterede ydelser.

Garanterede ydelser for ugaranterede produkter består alene af risikomargen.

• **Individuelle bonuspotentialer**

Det individuelle bonuspotentiale er den del af værdien af forsikringstagernes bonusret, som er indeholdt i summen af de retrospektive hensættelser og den akkumulerede værdiregulering.

• **Kollektivt bonuspotentiale**

Kollektivt bonuspotentiale er den del af forsikringstagernes bonusret, som ikke er fordelt til de enkelte.

Akkumuleret værdiregulering

Akkumuleret værdiregulering udtrykker forskellen mellem de forsikringsmæssige hensættelser opgjort til markedsværdi fratrukket kollektivt bonuspotentiale og de retrospektive hensættelser.

En positiv akkumuleret værdiregulering fremkommer, når rente -, risiko - og omkostningsparametre, der indgår i opgørelsen af de garanterede ydelser, er styrket i forhold til de tilsvarende parametre i selskabets tegningsgrundlag. Herudover påvirkes den akkumulerede værdiregulering, hvis en andel af fortjenstmargen er udskilt af kollektivt bonuspotentiale, eller hvis en andel af risikomargen dækkes af basiskapitalgrundlaget.

Akkumuleret værdiregulering reduceres i det omfang, en gruppe finansierer præmiehensættelser tilhørende syge- og ulykkesforsikringer ved hjælp af fortjenstmargen.

Negativ akkumuleret værdiregulering kan opstå, hvis værdien af de forsikrede depoter i regnskabet er reduceret som følge af, at selskabet har indført kursværn, eller pga. førnævnte finansiering af præmiehensættelser.

Fortjenstmargen på livsforsikringer og investeringskontrakter

Fortjenstmargen angiver nutidsværdien af selskabets endnu ikke indtjente fortjeneste på kontrakterne, som forventes indregnet i resultatopgørelsen med tiden.

De fremtidige betalinger fra forsikringstagerne består af fortjenstmargen og risikomargen. For rentegrupper under kontribution beregnes de fremtidige betalinger ud fra rentemarginaler, der tager udgangspunkt i den anvendte risikoforrentningsats korrigeret for sandsynligheden for tab, der skal dækkes af basiskapitalgrundlaget. De fremtidige betalinger fra forsikringstagerne opgøres for ugaranterede produkter ved en fremskrivning af resultatopgørelse og balance.

Risikomargen fastsættes ud fra en tilbagediskontering af fremtidige solvenskapitalkrav, og fortjenstmargen udgør derefter de fremtidige betalinger fra forsikringstagerne fratrukket risikomargen. Fortjenstmargen kan dog ikke være negativ.

Fortjenstmargen udskilles først af individuelle bonuspotentialer og dernæst af kollektive bonuspotentialer.

Kontrakter, hvortil der også er knyttet tabsgivende syge- og ulykkesforsikringer, kan i givet omfang finansiere den tilhørende præmiehensættelse i syge- og ulykkesforretningen ved hjælp af egen fortjenstmargen, som derved reduceres.

Erstatningshensættelser

Erstatningshensættelserne opgøres for aktuelle som nutidsværdien af bedste skøn af de forventede garanterede betalingsstrømme tillagt beløb hensat til betaling af indtrufne men ikke anmeldte skader samt kendte men endnu ikke afviklede skader. Nutidsværdien af bedste skøn af de forventede garanterede betalingsstrømme udgør nutidsværdien af de sandsynlighedsvægtede betalinger fordelt på ydelser og omkostninger.

Erstatningshensættelserne vedrørende syge- og ulykkesforsikring diskonteres med en rentekurve, der ikke afviger væsentligt fra rentekurven med volatilitetsjustering offentliggjort af EI-OPA.

For ulykkesforsikringer omfatter erstatningshensættelserne beløb hensat til dækning af kendte, men endnu ikke afviklede erstatninger samt beløb til dækning af indtrufne men endnu ikke anmeldte skader. I erstatningshensættelserne er indeholdt et beløb til fremtidige administrationsomkostninger i forbindelse med afvikling af erstatningsforpligtelsen.

Risikomargen på skadesforsikringskontrakter

Risikomargen er det beløb, selskabet forventeligt vil skulle betale en anden forsikringsvirksomhed for at denne vil overtage risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle virksomhedens bestand af forsikringer afviger fra den opgjorte nutidsværdi af de forventede betalingsstrømme.

Risikomargen opgøres for selskabet som helhed ud fra reglerne i Solvens II og fordeles ud på de enkelte grupper herunder skadesforsikringskontrakterne forholdsmæssigt efter deres bidrag til opgørelsen.

Hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forventede omkostninger til tabsgivende kontrakter.

Andre hensatte forpligtelser indregnes og måles som det bedste skøn over de omkostninger, der er nødvendige for på balancedagen at afvikle forpligtelserne. Hensatte forpligtelser måles til tilbagediskonteret værdi, hvis diskonteringseffekten er betydelig og kan opgøres pålideligt.

Gæld til kreditinstitutter

Posten indeholder bankgæld, gæld vedrørende køb af investeringsaktiver med valør efter balancedagen samt kontant modtaget collateral vedrørende finansielle derivater.

Gæld

Gæld, der ikke vedrører investeringsejendomme, indregnes til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Andre periodeafgrænsningsposter under aktiver indeholder udbetalte forsikringsydelser og omkostninger, der vedrører efterfølgende år.

Under passiver er opført indbetalte præmier og terminsydelser, der er forfaldne i efterfølgende år samt forudbetalte huslejer og huslejedeposita.

Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.